

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

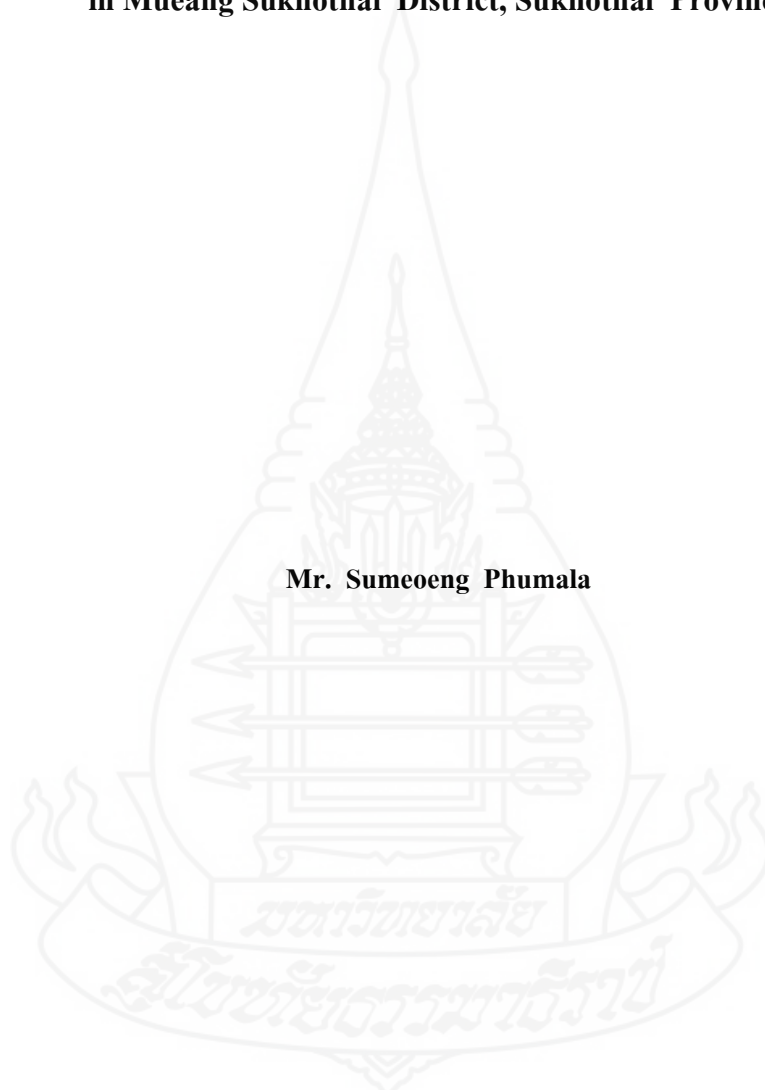

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2558

**Operational Participation by Community Enterprise Members
in Mueang Sukhothai District, Sukhothai Province**

Mr. Sumeoeng Phumala

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ชื่อและนามสกุล นายสำเร็จ ภูมลา

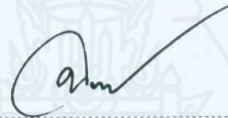
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ คุ่มหิรัญ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

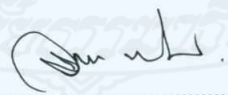
..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. นัฐสินี หาญกิตติชัย)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ คุ่มหิรัญ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ผู้วิจัย นายสำเริง ภูมลา รหัสนักศึกษ 2569001072

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ
ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ประชากรที่ศึกษาคือสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 737 ราย สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิจากกลุ่มระดับดี 59 ราย ระดับปานกลาง 80 ราย และระดับปรับปรุง 21 ราย รวม 160 ราย และประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่สมาชิกเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินการมีส่วนร่วมของสมาชิก จำนวน 55 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุเฉลี่ย 54 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระยะเวลาเป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ 6-10 ปี ส่วนมากเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในทางสังคม ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนาและดูงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตสินค้าและบริการ อาชีพในครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 39,077.70 บาท/ปี ส่วนใหญ่มีหนี้สินจากกองทุนหมู่บ้าน และ ธ.ก.ส. จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 1.82 คน (2) ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ส่วนด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม การติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก (3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยทางสังคม คือ อายุของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (4) ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก จำนวน 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวางแผนพัฒนากลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม การรับผลประโยชน์ ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ การติดตามและประเมินผล

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม วิสาหกิจชุมชน จังหวัดสุโขทัย

Thesis title: Operational Participation by Community Enterprise Members in Mueang Sukhothai District, Sukhothai Province

Researcher: Mr Sumroeng Phumala ; **ID:** 2569001072;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Jinda Klibthong, Associate Professor;

(2) Dr. Chalernsak Toomhirun, Associate Professor, **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this study were to study (1) socio-economic and economic factors of community enterprise members in Mueang Sukhothai District of Sukhothai Province; (2) their operational participation in the community enterprises; (3) factors relating to their operational participation; and (4) problems and suggestions on their operational participation. The population in this study was 737 community enterprise members in Mueang Sukhothai District of Sukhothai Province. 160 samples were selected by using Stratified sampling technique consisting of 59 members in good grade groups, 80 members in medium grade groups, and 21 members in improving grade groups, plus 55 chairs of the community enterprises the members of which were selected to be a sample in this study in order to evaluate their members' operational participation.

The data were collected by interviewing Analyzed the data by computer programs were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The findings were as follows: (1) most of the studied members were female. Their average age was 54 years. Most of them were educated at upper primary level. They were a member of a community enterprise mostly 6-10 years, and they were mostly a member of a village fund group. Most of them had no social position. They had received agricultural information from agricultural extensionists in their community, the chair and the committee of the community enterprise in which they were a member. Most of them used to participate in meetings, training, seminars, and field studies on community enterprise operation in the aspect of goods production and selling services. The main occupation of most of them was a farmer. Their average income deriving from being a community enterprise member was 39,077.70 baht/year. They mostly had debts from taking out loans from their village fund group and the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. The average number of their household labor was 1.82 persons. (2) the level of their operational participation at the highest level was their participation in the benefit gaining, while their participation at high level was their participation in group development planning, group operation, and following up and evaluating the operation. And(3) their income deriving from being a community enterprise member which was an economic factor positively related to their participation at 0.01 statistical significance, while their age which was a social factor negatively related to their participation at 0.05 statistical significance. (4) They faced problems with their participation in the operation of their enterprise at the highest level in 3 aspects, these were group development planning, group operation, and benefit gaining, while their problems at high level was following up and evaluating the operation

Keywords: Participation, Community Enterprise, , Sukhothai Province

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ คุ้มศิริคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ในทุกขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่ ปลุกฝังให้ผู้วิจัยรักการวิจัย นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ตลอดจนอาจารย์ในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.ฉัฐสิณี หาญกิตติชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกท่านในสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัย ตลอดจนคณะกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองสุโขทัย ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนกำลังใจอย่างดี จากเพื่อน ๆ นักศึกษาที่ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รุ่นที่ 14 และในสำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย รวมทั้งกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำเร็จ ภูมลา

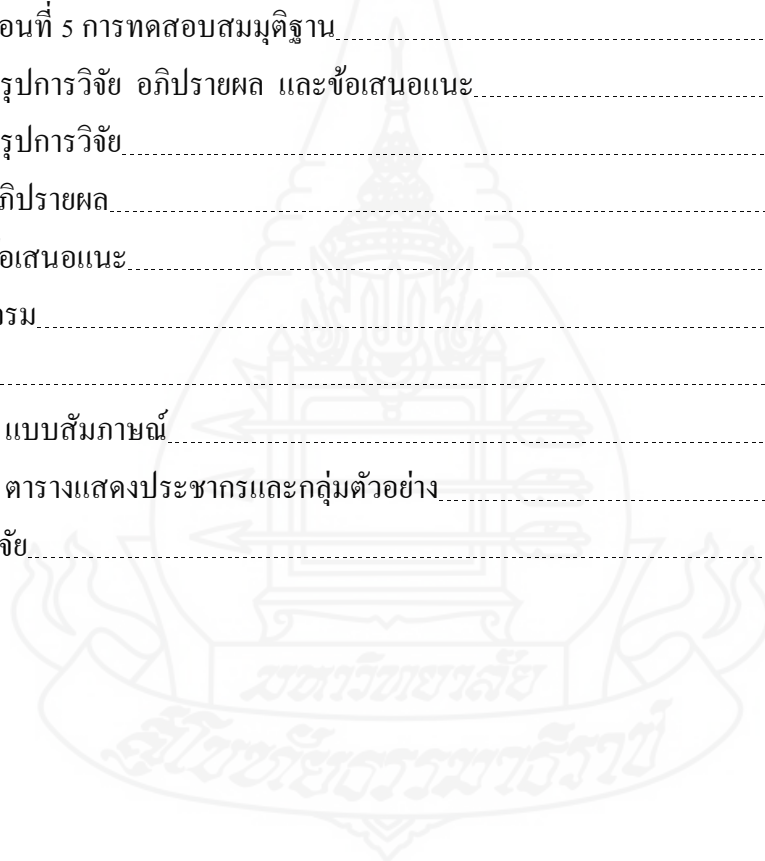
สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	8
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	17
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	18
ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนของอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย	28
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคม และเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....	41
ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....	54
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....	61
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิก วิสาหกิจชุมชน.....	78
ตอนที่ 5 การทดสอบสมมุติฐาน.....	88
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	112
ก แบบสัมภาษณ์.....	113
ข ตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	124
ประวัติผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมิน 3 ระดับ.....36
ตารางที่ 4.1	เพศของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 41
ตารางที่ 4.2	อายุของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 42
ตารางที่ 4.3	ระดับการศึกษาของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 43
ตารางที่ 4.4	หน้าที่ภายในกลุ่มของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 44
ตารางที่ 4.5	ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 45
ตารางที่ 4.6	การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 46
ตารางที่ 4.7	ตำแหน่งผู้นำทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 47
ตารางที่ 4.8	การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 48
ตารางที่ 4.9	การได้รับการอบรม/สัมมนา/ดูงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมือง สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 49
ตารางที่ 4.10	อาชีพในครัวเรือนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 50
ตารางที่ 4.11	รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิก วิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 51
ตารางที่ 4.12	สภาพการเป็นหนี้สินของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 52
ตารางที่ 4.13	จำนวนแรงงานในครัวเรือนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย..... 53

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.14	ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย.....	54
ตารางที่ 4.15	ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย.....	60
ตารางที่ 4.16	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการวางแผนพัฒนากลุ่ม.....	62
ตารางที่ 4.17	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม.....	69
ตารางที่ 4.18	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการรับผลประโยชน์.....	71
ตารางที่ 4.19	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการติดตามและประเมินผล.....	73
ตารางที่ 4.20	สรุประดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการประเมินระดับดี ระดับปานกลาง และระดับปรับปรุง.....	76
ตารางที่ 4.21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย.....	78
ตารางที่ 4.22	เมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุ.....	79
ตารางที่ 4.23	ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม.....	80
ตารางที่ 4.24	ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมดำเนินงานของกลุ่ม.....	81
ตารางที่ 4.25	ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์.....	82
ตารางที่ 4.26	ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล.....	84

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.27	ผลการวิเคราะห์หัตถดอยเชิงพหู ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม.....	85
ตารางที่ 4.28	สรุปการวิเคราะห์หัตถดอยเชิงพหู ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน	87
ตารางที่ 5.1	ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....	92
ตารางที่ 5.2	การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนตามความคิดเห็น ประชาชนกลุ่ม.....	95

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	หน้า 4
------------------------------------	--------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในช่วงเวลาที่ผ่านมา ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งในมิติของการผลิตที่สามารถพึ่งพาตนเองด้านอาหารและเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนภาคเกษตร และเป็นฐานการผลิตที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อการค้าและการส่งออกสำหรับภาคการผลิตและบริการอื่น ๆ สถานการณ์ปัจจุบันความเข้มแข็งของภาคเกษตรไทยมีแนวโน้มลดลง โดยจะเห็นได้จากประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉลี่ยในบางสินค้าที่ยังคงต่ำหากเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านเนื่องจากภาคเกษตรไม่สามารถเร่งพัฒนาผลิตภาพการผลิตได้ทันต่อสภาพการแข่งขันในตลาดโลกที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งออกหลักของภาคเกษตรยังคงอยู่ในรูปของสินค้าขั้นปฐมภูมิและเกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาหนี้สินและความยากจน อันมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ

การส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกร องค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร ให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพและเครือข่ายหลากหลายสาขาอาชีพด้านสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วน

ร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะ
 เกื้อหนุน ให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่มองค์กรเกษตรกร เพื่อการพัฒนาทางการเกษตร
 และสังคมเกษตรกรอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน(กรมส่งเสริมการเกษตร 2558, น. 2-3)

อำเภอเมืองสุโขทัยได้มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียน
 วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน นับตั้งแต่ปี 2548-2558 มีจำนวน 55 กลุ่ม ข้อมูล ณ
 วันที่ 1 กันยายน 2558 เป็นกลุ่มที่ได้รับการประเมินศักยภาพ เมื่อปี พ.ศ. 2558 ในระดับดี จำนวน
 20 กลุ่ม ในระดับปานกลาง จำนวน 26 กลุ่ม และในระดับต้องปรับปรุง จำนวน 9 กลุ่ม(สำนักงาน
 เกษตรจังหวัดสุโขทัย 2558, น. 9-10) ซึ่งการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนนั้นมีทั้งที่
 ประสบความสำเร็จและที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งจากสาเหตุที่สมาชิกยังไม่ค่อยให้ความสำคัญใน
 การเข้ามีส่วนร่วมในการประกอบกิจการต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชนทำให้การดำเนินกิจกรรมของ
 วิสาหกิจชุมชนที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกด้วยนั้นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

จากเหตุผลดังกล่าว ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่ม
 วิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย ว่ามีระดับการมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร ในประเด็นการมีส่วน
 ร่วมในการวางแผน การดำเนินกิจกรรม การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล รวมถึง
 ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยศึกษาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมิน
 ศักยภาพในทุกระดับจะเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้มีส่วนร่วม
 ในการดำเนินงานวิสาหกิจ มากขึ้น อันจะเป็นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของตนเองให้ประสบ
 ความสำเร็จและยั่งยืนต่อไป นอกจากนั้นยังจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการและผู้ที่สนใจใน
 เรื่องข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน รวมทั้ง
 ข้อเสนอแนะการวิจัยจะเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงในการวิจัยครั้งต่อไปด้วย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

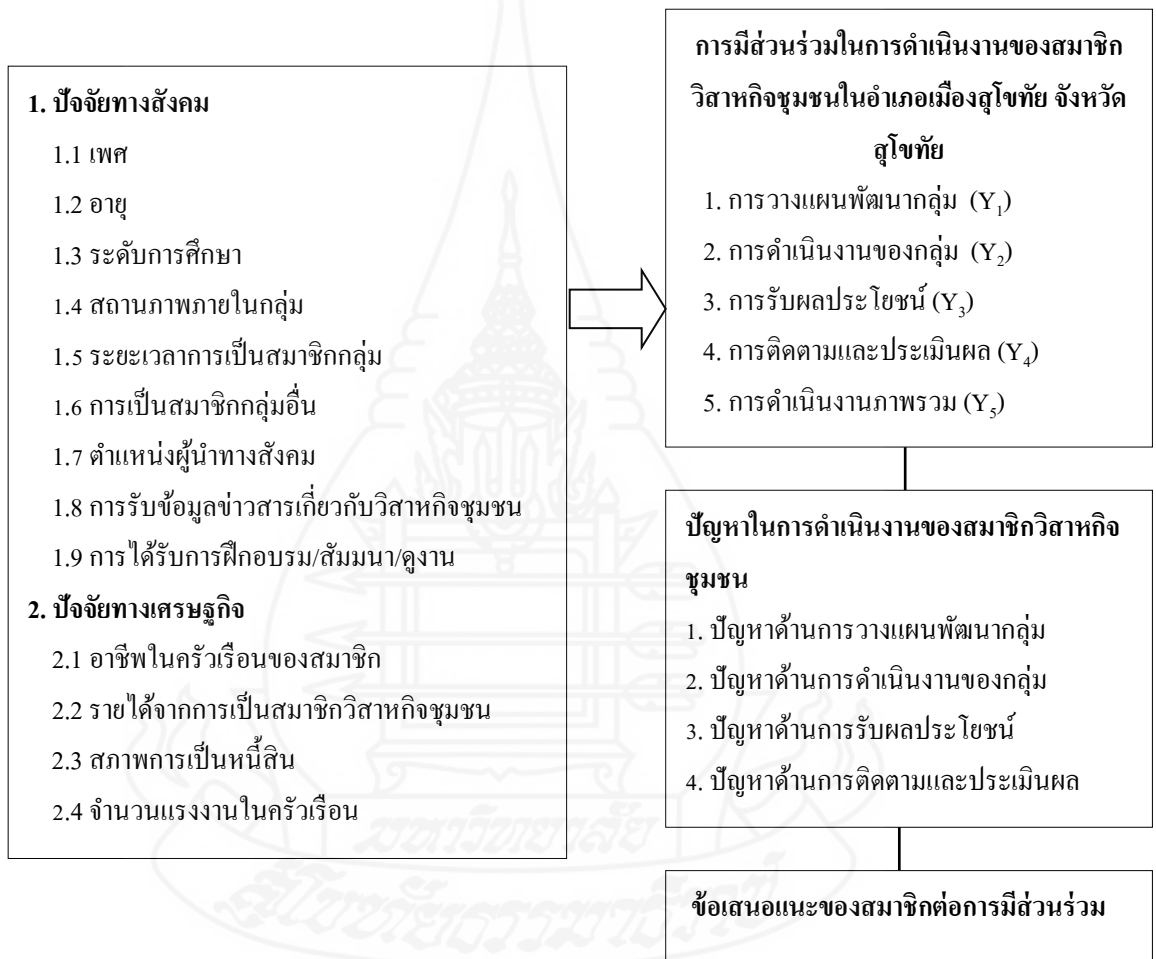
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 2.2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน
- 2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิด เป็น 4 ส่วน คือ ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วม ปัญหาการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ ตามภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมุติฐานการวิจัย

4.1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่มของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

4.2 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการดำเนินงานของกลุ่มของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

4.3 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการรับผลประโยชน์ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

4.4 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการติดตามและประเมินผลของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

4.5 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

5.1 **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการประเมินศักยภาพในระดับดี ปานกลาง และระดับปรับปรุง จากข้อมูลของ(สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย 2558:13) โดยมีสมาชิกทั้งหมด จำนวน 737 ราย

5.2 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผนพัฒนากลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล

5.3 **ขอบเขตด้านเวลา** ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือน เมษายน 2559

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยดังนี้

6.1 วิชากิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้าแปรรูปผลผลิตตามธรรมชาติหรือสร้างผลิตภัณฑ์การให้บริการหรืออื่นๆที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลเพื่อสร้างรายได้ในการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนหรือระหว่างชุมชนและมีการจดทะเบียนวิชากิจชุมชนต่อสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิชากิจชุมชนพ.ศ. 2548

6.2 สมาชิกวิชากิจชุมชน หมายถึง บุคคลในชุมชนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกวิชากิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีตำแหน่งเป็นรองประธาน เลขานุการ ทรัพย์ และประชาสัมพันธ์ (ยกเว้นประธาน)

6.3 การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมรับผลประโยชน์

6.4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่สมาชิกวิชากิจชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มได้แก่

6.4.1 การวางแผนพัฒนา หมายถึง สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดทิศทางของกลุ่ม การวางแผนด้านการเงินของกลุ่ม การวางแผนด้านการพัฒนาทักษะความรู้ การวางแผนการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ การวางแผนการจัดทำแผนธุรกิจของกลุ่ม การวางแผนด้านการตลาด การวางแผนด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการและการวางแผนโฆษณาประชาสัมพันธ์กลุ่ม

6.4.2 การดำเนินงานของกลุ่ม หมายถึง สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตสินค้า การลงทุนหรือการระดมหุ้น การจำหน่ายสินค้า การพัฒนาคุณภาพสินค้า การควบคุมการตรวจสอบของกลุ่ม การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่ม และการมีส่วนร่วมให้คำแนะนำในเรื่องที่มีความชำนาญให้กับกลุ่ม

6.4.3 การรับผลประโยชน์ หมายถึง สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การได้รับสวัสดิการ การรับผลกำไร การรับเงินปันผล และการมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่ม

6.4.4 และการติดตามและประเมินผล หมายถึง สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและรับความรู้ความก้าวหน้าของธุรกิจ การติดตามผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม การประเมินผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในรอบปี การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำและคณะกรรมการ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม

6.5 ตำแหน่งผู้นำทางสังคม หมายถึง ตำแหน่งด้านการปกครอง คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกสภาเทศบาล (สท.) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ด้านสาธารณสุข คืออาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ด้านการเกษตร คือ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

6.6 สถานภาพภายในกลุ่ม หมายถึง สถานภาพของสมาชิก ได้แก่ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

6.7 การประเมินศักยภาพกลุ่ม หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจากการประเมินตนเองของสมาชิกกลุ่ม และเจ้าหน้าที่ที่เปลี่ยจากหน่วยงานภาคีที่รับผิดชอบวิสาหกิจชุมชน แบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ กลุ่มระดับดี ปานกลาง และปรับปรุง (แบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ปรับปรุงปี 2555)

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อเป็นข้อมูลให้วิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ใช้ในการกำหนดแผนและดำเนินงานในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

7.2 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสุโขทัย

7.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลในการวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสุโขทัย และท้องถิ่นที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เพื่อนำมาใช้สำหรับการกำหนดกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี ตัวแปรของการศึกษา รวมทั้งการกำหนดประเด็นคำถามในการสร้างเครื่องมือการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
4. ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนของอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 45) ชูวัฒน์ วุฒิมณี (2534, น. 67) ชีระ รุญเจริญ (2550, น. 185) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชน มีส่วนในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาของการบริหาร ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผลและร่วมรับประโยชน์ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อทุกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ประสบความสำเร็จได้

Cohen & Uphoff (1981) Putti (1987) United Nations (1981) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนารวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการ

แบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ บนพื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการมีลักษณะกว้าง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์กร

นอกจากนี้ ถวิลวดี บุรีกุล (2550, น. 6) ได้กล่าวถึงความหมายและมิติของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติ แต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิสัยทัศน์เนื้อหาของโครงการ แบ่งออกเป็น

1) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนาขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

2) ในเรื่องของการพัฒนาชนบทการมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจกระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

3) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ ได้ว่าเป็นการที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

4) การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขามีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

5) การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่าบุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกัน การตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้

ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

1.2 แนวคิดการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2550, น. 25) ระบุว่าเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีทั้งหมด 3 ประการ คือ

1) *ต้องมีอิสรภาพ* หมายถึง มีอิสรภาพที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ เป็นไปโดยความสมัครใจ ไม่ถูกบังคับ

2) *ต้องมีความเสมอภาค* โดยมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ

3) *ต้องมีความสามารถ* โดยกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งในบางกิจกรรมที่กำหนดหากมีความซับซ้อนเกินความสามารถของผู้เข้าร่วม การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมมี 3 ด้าน คือ

(1) *ต้องมีวัตถุประสงค์* จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การเข้าร่วมใน กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง จะต้องรู้ว่าเข้าร่วมเพื่ออะไร

(2) *ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย* ต้องระบุลักษณะของกิจกรรม รูปแบบเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมได้ตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมหรือไม่

(3) *ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย* การให้เข้ามีส่วนร่วมจะต้อง ระบุกลุ่มเป้าหมาย พัชรี พงษ์ศิริ (2541, น. 25) ได้สร้างกรอบพื้นฐานการมีส่วนร่วมซึ่งประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ* (decision - making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อยๆตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2) *การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม* (implementation) เป็นการเข้าร่วมโดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์แก่โครงการใดบ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน และประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) โดยอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัวในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วยผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไปการมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น (view) ความชอบ

นิรันดร์ จงจุติเวศย์ (2537, น.81) อธิบายว่าเครื่องมือวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 5 ประการ โดยวัดตั้งแต่ระดับการเป็นสมาชิกจนถึงการเป็นประธานและกรรมการ คือ

- 1) การเป็นสมาชิก (membership)
- 2) การเข้าร่วมประชุมปรึกษา (attendance)
- 3) การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ (contribution)
- 4) การเป็นกรรมการ (membership or committees)
- 5) การเป็นเจ้าของสำนักงาน (holding offices)

และอธิบายถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมว่าจะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ อย่างน้อย 3 ประการ คือ

- 1) ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
- 2) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
- 3) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม นั้น คือ การที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปสู่การวางแผนในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การดำเนินกิจกรรม การใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามประเมินผล ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมาเป็นกรอบในการศึกษา 4 ประเด็นด้วยกัน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

1.3 ปัจจัยการมีส่วนร่วม

การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดก็ตามของสมาชิกย่อมมีปัจจัยที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความต้องการที่มีอยู่ของสมาชิกในแต่ละคน ดังที่ วุฒิชัย จานงค์ (2523, น.166-167) อธิบายการมีส่วนร่วมมาจากเหตุต่าง ๆ ได้แก่

- 1) *ความศรัทธา* ที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงทำให้มีความเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งเป็นการกระทำที่เกิดจากความสมัครใจ
- 2) *ความเกรงใจ* ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือ หรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้เกิดความเกรงใจที่จำเป็นต้องมาเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจ
- 3) *อำนาจบังคับ* ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจ

1.4 ประเภทของการมีส่วนร่วม

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2547, น. 290-297) ได้จำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมตามเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้หลายประการด้วยกัน คือ

1) *การจำแนกตามระดับการอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม* เป็นการจำแนกที่อยู่บนพื้นฐานของความเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่

(1) *การเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจไม่มีการบังคับ* เป็นการมีส่วนร่วมที่แต่ละบุคคลอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยเข้ามามีส่วนร่วมเอง หรือถูกชักนำให้เข้ามามีส่วนร่วมในองค์กรในชุมชน อาสาสมัครตัวแทนจากหน่วยงานหรือคนที่อยู่ในชุมชน

(2) *การเข้ามามีส่วนร่วมโดยการถูกบังคับให้เข้าร่วม* เป็นการมีส่วนร่วมที่ถูกบังคับด้วยกฎหมาย การมีส่วนร่วมที่เป็นผลมาจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคม และการมีส่วนร่วมตามขนบธรรมเนียมประเพณี

2) *การจำแนกตามวิธีการที่เข้าไปเกี่ยวข้อง* ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) *การมีส่วนร่วมโดยตรง* เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมที่สมาชิกในสังคม แต่ละคนเข้าไปทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยตรง เช่น การเข้าร่วมประชุม สนับสนุนแรงงาน ออกเสียงลงคะแนน

(2) *การมีส่วนร่วมโดยอ้อม* เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมที่สมาชิกแต่ละคนมอบสิทธิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ให้บุคคลอื่นหรือองค์กรเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม การมีส่วนร่วมผ่านกลุ่ม หรือผ่านตัวแทน

3) การมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการวางแผนการพัฒนา ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน เป็นการที่บุคคลเป้าหมายของการพัฒนามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และความต้องการของตัวเองและชุมชน แล้วนำไปกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนา

(2) การมีส่วนร่วมในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบุคคลเป้าหมายของการพัฒนาจัดเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ของตัวเองและชุมชนที่ดีที่สุด ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงเป็นผู้ที่สมควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ตลอดจนเก็บข้อมูลและตีความถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนด้วยทัศนะของพวกเขาเอง

(3) การมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยเฉพาะแผนปฏิบัติงานระดับชุมชน

(4) การมีส่วนร่วมในการยอมรับแผน เมื่อมีผลงานที่เกิดขึ้น โดยคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน โครงการโดยตรง การนำแผนงานไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องใช้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจต้องขอการสนับสนุนจากภายนอก ดังนั้นจึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการยอมรับแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติด้วย โดยอาจต้องดำเนินการผ่านองค์กรในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับกลาง

(5) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน เป็นการมีส่วนร่วมของบุคคลเป้าหมายในการพัฒนาที่เข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนา

(6) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการที่บุคคลเป้าหมายของการพัฒนาได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องหรือร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

4) การมีส่วนร่วมตามลักษณะชั้นขององค์การ โดยพิจารณาจากโครงสร้างขององค์การที่มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เกิดการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

(1) การมีส่วนร่วมโดยข้อกำหนดขององค์กร เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นเมื่อโครงสร้างองค์กรและกลุ่มของพฤติกรรม หรือแนวทางปฏิบัติ ถูกพัฒนาหรือจัดให้อยู่ในกระบวนการของการมีส่วนร่วม ซึ่งอาจอยู่ในรูปขององค์กรที่เป็นทางการ เช่น สหกรณ์การเกษตร หรือสถาบันเกษตรกรหรืออยู่ในรูปขององค์กรที่ไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มผู้นำชลประทาน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นต้น

(2) การมีส่วนร่วมเมื่อมีเหตุการณ์เฉพาะกิจ จะอยู่ในรูปที่ไม่ได้จัดเป็นองค์การ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นเป็นบางเวลาหรือเกิดเหตุการณ์พิเศษ เช่น เกิดภาวะน้ำท่วมแห้งแล้ง ไฟไหม้ การมีส่วนร่วมลักษณะนี้มักจะเป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน

5) การมีส่วนร่วมตามความเข้มข้นและความถี่ของกิจกรรม ซึ่งจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

(1) การมีส่วนร่วมที่มีความถี่ของกิจกรรมสม่ำเสมอ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้น เมื่อมีการทำกิจกรรมบ่อยครั้งหรือเป็นประจำ เช่น มีการประชุมกลุ่มทุกสัปดาห์ มีการประชุมและทำกิจกรรมร่วมกันเป็นประจำ

(2) การมีส่วนร่วมที่กิจกรรมไม่สม่ำเสมอ เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก เช่น มีการจัดประชุมนาน ๆ ครั้ง หรือการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่นาน ๆ ครั้งจึงจะเกิด

6) การมีส่วนร่วมตามระดับการเข้ามามีส่วนร่วม โดยเริ่มจากการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยน้อยไปจนถึงมาก แบ่งได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่

(1) การมีส่วนร่วมโดยการชักนำ เป็นการชักนำให้ประชาชนให้เข้าร่วมโครงการในฐานะผู้รับผลจากการพัฒนาเท่านั้น โดยมีได้รับฟังการตอบรับ หรือโต้ตอบจากประชาชน

(2) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร โดยการตอบคำถามที่นักวิชาการกำหนดขึ้น ในรูปแบบสอบถาม แบบสำรวจ หรือแบบอื่น ๆ

(3) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้การศึกษาหารือ โดยให้คาปรึกษาแนะนำ และบุคคลภายนอกชุมชนรับฟังเพื่อนำไปพิจารณา

(4) การมีส่วนร่วมโดยได้รับรู้สิ่งจูงใจ เป็นการให้ทรัพยากรหรือปัจจัยบางอย่าง เพื่อแลกกับอาหารหรือเงินและสิ่งจูงใจอย่างอื่นที่จะได้รับตอบแทน

(5) การมีส่วนร่วมเพื่อปฏิบัติภาระหน้าที่ โดยจัดตั้งกลุ่มขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่บางอย่าง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มักจะเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรหรือสถาบันสังคม

(6) การมีส่วนร่วมแบบมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยการวิเคราะห์นำไปสู่แผนปฏิบัติการ และการก่อตั้งสถาบันท้องถิ่นใหม่

(7) การมีส่วนร่วมโดยพลังของประชาชน โดยเข้ามาร่วมคิดและริเริ่มอย่างเป็นอิสระจากสถาบันภายนอก เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ

1.5 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์หลายแขนงต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมหลายทฤษฎีด้วยกัน เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2547, น. 299-300) ได้กล่าวพอสังเขปได้ดังนี้

1.5.1 ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม

1.5.2 ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูง ตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาัดเอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะ เกิดสำนึกในความรับผิดชอบอันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

1.5.3 ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการร่วมกลุ่มคนจูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (positive leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (negative leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

1.5.4 ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยายเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหารเพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรักแต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐเพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

1.6 ระดับการมีส่วนร่วม

คู่มือ เวชกิจ (2535, น. 213) แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 7 ระดับ คือ

1.6.1 ระดับ 1 ไม่มีส่วนร่วมเลย เป็นลักษณะที่ทางหน่วยงานของรัฐเข้าไปดำเนินการให้ประชาชนทั้งหมด หรือบางครั้งบังคับประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมโดยไม่มีทางเลือกเลยได้ เพราะประชาชนเกรงความผิดที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งเกรงจะต้องสูญเสียผลประโยชน์บางประการ เช่น การถูกปรับ การถูกเพ่งเล็งจากทางราชการแต่ถ้าหลีกเลี่ยงได้ประชาชนจะไม่เข้ามามีส่วนร่วม

1.6.2 ระดับ 2 มีส่วนร่วมน้อยมาก ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะมีสิ่งล่อใจ หรือผลประโยชน์บางประการที่จะที่จะได้รับ เช่น ได้รับเงินค่าตอบแทนจากการใช้แรงงาน ได้มีโอกาสไปทัศนศึกษาออกสถานที่ การได้ชื่อเสียง ฯลฯ แต่ตัวประชาชนเองมิได้มีความเลื่อมใสต่อกิจกรรม ดังนั้นเมื่อไรก็ตามที่ประชาชนเห็นว่าตนเองไม่ได้รับประโยชน์เพียงพอที่จะเข้ามามีส่วนร่วมก็จะไม่เข้ามามีส่วนร่วม

1.6.3 ระดับ 3 มีส่วนร่วมน้อย ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะถูกชักจูงโดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นถึงผลดี และผลประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และประชาชนมิได้มีส่วนเสนอความเห็นใด ๆ ทั้งสิ้นถ้าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแล้วจะได้รับผลประโยชน์อาจให้มีความร่วมมือต่อไป

1.6.4 ระดับ 4 มีส่วนร่วมปานกลาง ทางราชการจะทำการสอบถามประชาชนถึงความต้องการของท้องถิ่น และสภาพข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่แล้วทางราชการจะนำข้อมูลที่ได้เหล่านี้ไปทำการกำหนดแผนงานเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตาม ซึ่งแผนงานที่กำหนดขึ้นนั้นบางครั้งอาจไม่ตรงตามความประสงค์ของประชาชนใด

1.6.5 ระดับ 5 มีส่วนร่วมค่อนข้างสูง ทางราชการจะมีการยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างสูงโดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ รวมทั้งแนวทางแก้ไข ปัญหา และมีความประสงค์ของประชาชน แต่การตัดสินใจในการกำหนดแผนงานจริง ๆ ยังขึ้นอยู่กับอำนาจและหน้าที่ของทางราชการ

1.6.6 ระดับ 6 มีส่วนร่วมสูง ทางราชการจะเปิดโอกาสอย่างมากให้ประชาชนแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีส่วนร่วมจากประชาชนโดยใกล้ชิด การดำเนินการขึ้นอยู่กับมติตัดสินใจของประชาชนเองว่าจะแก้ไขปัญหาชุมชนอย่างไร

1.6.7 ระดับ 7 มีส่วนร่วมในอุดมคติ ประชาชนในท้องถิ่นจะเข้าร่วมมือดำเนินการด้วยตนเองตลอดนับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินงานเป็นการอาศัยพื้นฐาน

ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเองจึงได้รับการร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดีทางราชการอาจเข้ามามีส่วนบ้างในแง่ของการช่วยเหลือหรือสนับสนุนสิ่งที่เกินความสามารถของประชาชนเท่านั้น

สามารถสรุปได้ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามและประเมินผล ซึ่งการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยของผู้เข้าร่วมทั้งปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และทางจิตวิทยา และแบ่งระดับการมีส่วนร่วมน้อยไปจนถึงการมีส่วนร่วมสูง จนถึงมีส่วนร่วมในอุดมคติ

1.7 เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม

Chapin (1997, น. 215-217) ได้เสนอเครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนทางสังคมโดยได้กำหนดระดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกในองค์กร ดังนี้

- 1) การมีความสนใจในกิจกรรมและเข้าร่วมประชุม
- 2) การให้การสนับสนุนช่วยเหลือ
- 3) การเป็นสมาชิกและกรรมการ
- 4) การเป็นเจ้าหน้าที่

ทั้งนี้จะดูลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงออก คือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การบริจาคเงินทองวัสดุสิ่งของ การเสียสละเวลา แรงงาน การเป็นสมาชิกของคณะกรรมการ และเป็นผู้ดำเนินการในกิจกรรมนั้นโดยตรง

สรุปการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการดำเนินงาน เพื่อที่จะพากลุ่มให้ดำเนินงานไปทิศทางเดียวกันอย่างยั่งยืน

2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

2.1 ความหมายของความคิดเห็น

สุพัตรา สุภาพ (2545, น. 132) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะการพูดหรือการ

เขียนซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคล ก่อนที่จะมีการ ตัดสินใจแสดงออกซึ่งการแสดงออกนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากผู้อื่นก็ได้

สุนทรী โคมิน (2542, น. 394) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ คำพูดซึ่งแสดงออกซึ่งความเชื่อบางอย่าง เจตคติบางอย่างหรือค่านิยมบางอย่างของผู้พูด ฉะนั้นการที่ความคิดเห็นเป็นเพียงคำพูดที่แสดงออกบ่อยครั้งจึงมักพบว่าเราไม่สามารถจะยึดถือคำพูดที่ตนแสดงออกมาได้มากนัก เนื่องจากมีปัจจัยเหตุผลมากมายที่คนมักไม่พูดหรือแสดงออกถึงสิ่งที่ผู้ันรู้ลึกนึกคิดจริง ๆ อยู่ในใจในการศึกษาทั้งหลายเกี่ยวกับเรื่องความคิดเห็นนี้มักจะแยกแยะข้อแตกต่างระหว่างเจตคติที่แสดงต่อชุมชนกับเจตคติส่วนตัว ฉะนั้นเราก็สามารถแยกแยะข้อแตกต่างระหว่างความเชื่อและค่านิยมที่แสดงต่อชุมชนและที่เป็นส่วนตัวได้ด้วยเหตุนี้ยังอยู่ในภาวะการณ์ที่เป็นส่วนตัวได้มากเท่าใด การแสดงออกของความคิดเห็น เจตคติ ค่านิยม ก็ยิ่งจะสอดคล้องกับความเป็นจริงในส่วนลึกได้มากเท่านั้น

จากแนวคิดต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ การอธิบายเหตุผลที่เกิดจากความรูสึกที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งของบุคคล และความคิดเห็นจะเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริงและเจตคติ โดยความคิดเห็นนั้นมีความแตกต่างจากทัศนคติและเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะมีความหมายที่แคบกว่าและไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ หรือพฤติกรรม

3. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

3.1 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเกิดจากปัญหาของชุมชนที่มีการประกอบกิจกรรมขนาดเล็ก 2 ประการ ได้แก่

1) การประกอบกิจการของชุมชน ไม่เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนอื่น ๆ เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับ

2) การสนับสนุนของภาครัฐไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของชุมชน

ดังนั้นจึงมีการออกกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนนั่นคือ “พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจ พ.ศ. 2548” ซึ่งมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เพื่อให้มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชนมีผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าใน

อนาคตไม่ว่าในระดับใดรวมถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในระดับสูง
 ขึ้นต่อไปโดยมีหลักการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนา
 เศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งจำนวนหนึ่งอยู่ในระดับที่ไม่พร้อมจะเข้ามาแข่งขันทางการค้าให้ได้รับ
 การส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนา
 ความสามารถในการจัดการ และพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจชุมชนมี
 ความเข้มแข็ง สามารถพัฒนานำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการของหน่วยงานธุรกิจที่สูงขึ้น
 (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร <http://www.scebd.oae.go.th/>, 2558)

3.2 ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานเลขาธิการวิสาหกิจชุมชนคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน(2548,
 น. 2) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนที่คล้ายคลึงกันไว้ว่าเป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการ
 ผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิต
 ร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติ
 บุคคล เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชนตาม
 หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 368) ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนมาจากการ
 ผสมระหว่างคำว่า วิสาหกิจและชุมชน วิสาหกิจ หมายถึง การประกอบกิจการ เช่น การผลิต การ
 ขนส่ง การจำหน่าย เป็นการประกอบกิจการที่ยากลำบากซับซ้อนหรือเสี่ยงต่อการขาดทุนล้มละลาย
 ส่วนชุมชน หมายถึง หมู่ชน กลุ่มชน กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมขนาดเล็กอาศัยอยู่ในบริเวณ
 เดียวกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน

เสรี พงศ์พิศ (2546, น. 39) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนว่า วิสาหกิจ
 ชุมชน (SMCE หรือ Small and Micro Community Enterprise) คือ การประกอบการเพื่อการ
 จัดการ “ทุน” ของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเองสำหรับ “ทุน” ในที่นี้ไม่ได้หมายถึง
 เพียงแต่เงินอย่างเดียวแต่รวมถึงทรัพยากร ผลิตผล ความรู้ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทาง
 สังคม กฎเกณฑ์ทางสังคมที่ทำให้ผู้คนอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเป็นพี่น้องไว้ใจกัน

จากความหมายของวิสาหกิจชุมชนที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิสาหกิจชุมชนเป็น
 กระบวนการสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เป็นการประกอบการบนพื้นฐานการใช้
 ความรู้ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนอย่างรู้คุณค่าเพื่อการพึ่งพา
 ตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน โดยมุ่งประโยชน์ทางสังคมแก่ชุมชนมากกว่าการ
 แสวงหากำไรสูงสุด

3.3 แนวคิดวิสาหกิจชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตร ให้แนวคิดที่ วิสาหกิจชุมชนเป็นการดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการเพื่อสร้างรายได้เพื่อการพึ่งตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชนตามแนวทางวิสาหกิจชุมชน มีลักษณะสำคัญ 7 ประการ ดังนี้

- 1) ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการ
- 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน โดยใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร ทู่น แรงงานในชุมชนเป็นหลัก
- 3) ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
- 4) มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาสากล
- 5) มีการดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- 6) มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
- 7) มีการพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

(กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร <http://www.sceb.doae.go.th/>, 2558)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2554, น. 1) สรุปไว้ว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นแนวคิดที่มุ่งแปรรูปผลผลิตตามธรรมชาติ หรือสร้างผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลโดยครอบครัวในชุมชน โดยองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อการบริโภคและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยมีหลักการคิดที่สำคัญคือ สร้างความหลากหลายของผลผลิตและผลิตภัณฑ์ในชุมชน เพื่อการบริโภคแบบพึ่งพาตนเองลดรายจ่ายให้ครอบครัว สร้างเสริมสุขภาพอนามัยที่ดีให้ตนเอง และมีคุณธรรมรับผิดชอบต่อชีวิตอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมในชุมชนไม่เห็นแก่ประโยชน์ด้านกำไรสูงสุดและเอาเปรียบผู้บริโภค

สรุปได้ว่า แนวคิดวิสาหกิจชุมชนเป็นการดำเนินการโดยกลุ่มบุคคลที่มีวิถีชีวิตร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาการดำรงชีพให้ตนเอง ครอบครัว และชุมชน บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นและผสมผสานกับภูมิปัญญาสากลโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลผลิตเพื่อการบริโภคและสร้างรายได้ โดยอาศัยแนวคิดที่สำคัญคือความหลากหลายของผลผลิตและผลิตภัณฑ์ในชุมชน เพื่อการพึ่งพาตนเอง ลดรายจ่ายให้ครอบครัว

3.4 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

ชาญยุทธ์ ภาณุทัต (2555, น. 19-24) ได้กล่าวถึงการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ที่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ที่มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

3.4.1 ทิศทางวิสาหกิจชุมชนและ การวางแผนการพัฒนากลุ่ม

เป็นการประเมินการกำหนดทิศทางขององค์กร โดยผู้นำและการมีส่วนร่วมของสมาชิก การกำหนดโครงสร้างกฎระเบียบ การจัดสรรรายได้ และผลประโยชน์ การทบทวนผลการดำเนินงาน รวมทั้งการใส่ใจต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งในหัวข้อนี้ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

1) การบริหารองค์การ

(1) การกำหนดทิศทางของวิสาหกิจชุมชน

(2) การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน

1. การกำหนดโครงสร้างบริหารองค์การและการแบ่งหน้าที่
2. การกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับ
3. จัดบันทึกการเงิน/บัญชี
4. การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ แก่สมาชิก

(3) การบริหารจัดการทุนและผลประโยชน์

1. การบริหารจัดการทุน
2. การจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ ระหว่างสมาชิกมีการกำหนดแนวทางและวิธีการในการจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกไว้หรือไม่

(4) การทบทวนผลการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน

1. การทบทวนผลการดำเนินการ
2. การนำปัญหาในการดำเนินการไปแก้ไขปรับปรุง

2) ความรับผิดชอบต่อชุมชน

การประเมินในประเด็นนี้จะทำให้ทราบถึงการกำหนดทิศทางขององค์กรของวิสาหกิจชุมชน ว่ามีการให้ความสำคัญหรือคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชน หรือผลกระทบต่อชุมชนหรือไม่ ไม่ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจะเป็นผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมจากผลการประกอบการก็ตาม และนอกจากนี้ยังประเมินการกำหนดแนวทางดำเนินการอย่างมีจริยธรรม ซึ่งหมายถึง การดำเนินการอย่างมีความรับผิดชอบต่อลูกค้า สินค้าบริการ และต่อตนเอง ไม่เอาเปรียบสมาชิก ชื่อสัตย์ ตรงเวลา มีคุณภาพ ปลอดภัย ฯลฯ ของวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย

(1) การดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม

(2) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะในด้านใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ไม่

ทำลายสิ่งแวดล้อม

(3) การให้การสนับสนุนต่อชุมชน ในด้านการบำเพ็ญ
สาธารณประโยชน์/การบริจาคเงินหรือทุนทรัพย์

(4) การจัดสรรรายได้เพื่อเป็นสวัสดิการชุมชน

3.4.2 การวางแผนดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

ผลการประเมินจะได้ทราบถึงกระบวนการและเป้าหมายในการจัดทำ
แผนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนการใช้ข้อมูลประกอบการกำหนดแผน การมีส่วนร่วมของ
สมาชิก การกำหนดเป้าหมายของแผนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การถ่ายทอดแผนเพื่อ
ปฏิบัติ การปฏิบัติตามแผนตลอดจนการควบคุมการปรับแผนจนถึงการคาดการณ์ความสำเร็จที่
เกิดขึ้น ซึ่งในหัวข้อนี้ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

1) กระบวนการและเป้าหมายในการจัดทำแผน

(1) กระบวนการและเป้าหมายในการจัดทำแผน

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในกระบวนการจัดทำแผนของวิสาหกิจ
ชุมชนมีการกำหนดระบบการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์หรือไม่ ทั้งข้อมูลภายในและภายนอก
ชุมชน ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลจากเอกสาร จากแผนแม่บทชุมชน หรือได้มาจากการหาข้อมูลโดยตรง
จากสมาชิกและชุมชน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล วิสาหกิจชุมชนมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีเพื่อใช้
ประกอบการตัดสินใจจัดทำแผนอย่างมีเหตุผล เช่น วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
ความต่อเนื่องของธุรกิจ ตลาดการแข่งขันความสามารถในการปฏิบัติตามแผน ที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จในอนาคต และมีการนำข้อมูลจากแผนแม่บทชุมชนมาใช้ประกอบด้วยหรือไม่

3. การทำแผนแบบมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนของวิสาหกิจชุมชน
ผู้นำ กรรมการ และสมาชิก มีส่วนร่วมในการจัดทำร่วมกันหรือไม่ การประเมินในประเด็นนี้จะทำ
ให้ทราบการมีส่วนร่วมของสมาชิกและกรรมการในการจัดทำแผน

(2) เป้าหมายของแผน การกำหนดเป้าหมายของแผนเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบถึงการกำหนดเป้าหมายของแผนงานของวิสาหกิจชุมชนว่ามี
การกำหนดเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณซึ่งหมายถึง การกำหนดจำนวนการผลิต บริการ การลงทุน
รายจ่าย รายได้ จำนวนการให้สวัสดิการชุมชน ฯลฯ และเชิงคุณภาพ เช่น การคำนึงถึงคุณภาพของ
สินค้า/บริการ คุณภาพชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2) การจัดทำแผนปฏิบัติการและถ่ายทอดแผนเพื่อนำไปปฏิบัติ

(1) การจัดทำแผนปฏิบัติงาน

(2) การถ่ายทอดแผนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

- (3) การปฏิบัติตามแผนที่จัดทำไว้
- (4) การควบคุมแผนและการปรับแผน
- (5) มีการคาดการณ์ความสำเร็จของแผน

3.4.3 การบริหารการตลาด

ผลจากการประเมินจะได้ทราบว่าวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องลูกค้า และตลาดของตนเองแค่ไหน ไม่ว่าจะเป็นตลาดภายใน ซึ่งจะประกอบด้วยทั้งตนเองและสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน หรือในชุมชน และตลาดภายนอกในระดับต่าง ๆ วิสาหกิจชุมชนมีการใช้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณาในการกำหนดตลาดก่อนการวางแผนการผลิตหรือไม่ รวมทั้งมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาดหรือไม่ ซึ่งในหัวข้อนี้ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

- 1) การกำหนดแหล่งจำหน่าย/แหล่งบริการ/ลูกค้าเป้าหมาย
- 2) การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาด

3.4.4 การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

จากการประเมินจะได้ทราบว่า วิสาหกิจชุมชนมีการจัดเก็บรวบรวมองค์ความรู้ทั้งในส่วน of ความรู้ที่มีอยู่เดิมในเรื่องของภูมิปัญญาที่มีอยู่เดิมในท้องถิ่น การแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม กระบวนการเรียนรู้ของวิสาหกิจชุมชนที่จะนำความรู้ใหม่ที่ได้รับจากภายนอกมาผสมผสานกับความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งระบบการจัดเก็บข้อมูล และสื่อสารประชาสัมพันธ์ ข้อมูลต่าง ๆ แก่สมาชิก เครือข่าย ลูกค้า และบุคคลทั่วไป ซึ่งในหัวข้อนี้ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

- 1) การจัดการความรู้
 - (1) การรวบรวม ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - (2) การแสวงหาความรู้ใหม่
 - (3) การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) ความพร้อมการใช้งานของข้อมูล
 - (1) ระบบการจัดเก็บข้อมูลของวิสาหกิจชุมชน
 - (2) การสื่อสาร

3.4.5 การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

จากผลการประเมินจะได้ทราบแนวทางการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนในเรื่อง ของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก การพัฒนาผู้นำและสมาชิก

การสร้างขวัญ กำลังใจ แรงจูงใจ รวมทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกว่ามีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร ควรจะมีการปรับปรุงพัฒนาในด้านใดบ้างซึ่งในหัวข้อนี้ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

- 1) การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก
- 2) การพัฒนาผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 3) การสร้างขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจ และแรงจูงใจ
- 4) การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก

3.4.6 กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ

การประเมินให้หัวข้อนี้ จะได้ทราบถึงกระบวนการจัดการผลผลิตของวิสาหกิจชุมชน ไม่ว่าจะเป็นสินค้าหรือบริการ การบริหารให้เกิดความเชื่อมโยงกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรม จะเกิดประโยชน์แก่กิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ทั้งในเรื่องการลดต้นทุนหรือรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาสมากกว่าการดำเนินการเพียงกิจกรรมเดียว ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการกิจกรรมภายในวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการเชื่อมโยงกัน หรือการเชื่อมโยงกับภายนอก หรือกับเครือข่ายซึ่งในหัวข้อนี้ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

- 1) การบริหารให้เกิดความเชื่อมโยงกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน มี 2 ระดับ
 - (1) ระดับภายในองค์กร
 - (2) ระดับภายนอกองค์กร

2) ผลิตภัณฑ์และระบบที่ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ (การจัดการสินค้าและบริการ) วิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดขั้นตอน กระบวนการ และระบบในการผลิตสินค้าหรือบริการให้สามารถควบคุมคุณภาพ ความสม่ำเสมอของสินค้าหรือบริการหรือไม่อย่างไร มีการนำข้อมูลจากลูกค้า ความรู้ และเทคโนโลยี มาปรับปรุงกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ และพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าอย่างไรเพื่อให้เกิดสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี สม่ำเสมอ และเป็นที่พอใจของลูกค้า

3) การควบคุมระบบงานป้องกันความผิดพลาดในระบบงานปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิสาหกิจชุมชนมีวิธีการอย่างไรในการควบคุม และป้องกันให้กระบวนการผลิตเป็นไปตามขั้นตอนหรือเป้าหมายที่กำหนดรวมทั้งได้มีการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการดังกล่าวอย่างไร เพื่อให้ระบบงานทางานดีขึ้น

3.4.7 ผลลัพธ์การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจะทำให้ทราบว่าผลลัพธ์จากกระบวนการทั้งหมดของวิสาหกิจชุมชนเกิดประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน

ในด้าน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ สิ้นค้าและบริการมีคุณภาพ ลดต้นทุน และเพิ่มคุณภาพของระบบงาน เกิดประโยชน์ต่อชุมชนโดยตรง และสมาชิกเกิดความพึงพอใจหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลลัพธ์ในด้านต่าง ๆ จะส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนเอง และหน่วยงานภายนอกที่ร่วมประเมินสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการในด้านต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนซึ่งในหัวข้อนี้ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

1) ด้านประสิทธิผลตามภารกิจของวิสาหกิจชุมชน เป็นการตรวจสอบประเมินผลสำเร็จเป้าหมายของวิสาหกิจชุมชน ในเรื่อง การลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีพึ่งตนเองได้

(1) ลดรายจ่าย วิสาหกิจชุมชนและสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงาน รวมถึงลดการซื้อสินค้าจากภายนอกได้หรือไม่อย่างไร

(2) เพิ่มรายได้ วิสาหกิจชุมชนและสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร

(3) มีคุณภาพชีวิตดีพึ่งตนเองได้ สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อยู่น้อยรายพึ่ง หนี้สินลดลงหรือไม่

2) ด้านคุณภาพสินค้าและบริการ เป็นการตรวจประเมินผลสำเร็จของตัวสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนโดยประเมินในเรื่องคุณภาพของสินค้า ความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ความมีเอกลักษณ์หรือความโดดเด่นของสินค้าและบริการรวมถึงการวิจัยและพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ๆ

(1) คุณภาพความปลอดภัยสินค้าและบริการมีคุณภาพดี มีกระบวนการผลิตและให้บริการที่ดีปลอดภัย ได้รับการรับรองคุณภาพ และได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า

(2) การสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ วิสาหกิจชุมชนมีการสร้างสรรค์สินค้าและบริการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่เหมือนใคร เป็นที่ต้องการของตลาด

3) ด้านประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เป็นการตรวจประเมินผลสำเร็จหรือประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตและการให้บริการ โดยพิจารณาในเรื่อง การลดต้นทุนการผลิต/การบริการ การลดการสูญเสีย การควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นตอนการผลิต การสร้างนวัตกรรมในระบบงาน (พัฒนากระบวนการผลิต)

(1) ลดต้นทุน วิสาหกิจชุมชนสามารถลดต้นทุนการผลิต เช่น ใช้วัตถุดิบหรือวัสดุที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการดำเนินงานได้หรือไม่ อย่างไร

(2) มีคุณภาพของระบบงาน วิสาหกิจชุมชนสามารถลดความผิดพลาดและการสูญเสียในระบบการผลิตและบริการได้หรือไม่ อย่างไร

4) **ด้านพัฒนาวิสาหกิจชุมชน** เป็นการตรวจประเมินผลกระทบจากการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนโดยพิจารณาในเรื่อง ความสำเร็จของแผนและกิจกรรม ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากวิสาหกิจชุมชน การเพิ่มศักยภาพและความสามารถของสมาชิก และความพึงพอใจของสมาชิก

(1) **ความสำเร็จของแผนและกิจกรรม** การดำเนินงานบรรลุตามแผนที่วางไว้หรือไม่ อย่างไร

(2) **ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากวิสาหกิจชุมชน** ชุมชนได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอย่างไร ทั้งในด้านบวก เช่น คนในชุมชนมีงานทำ มีสินค้าและบริการตอบสนองความต้องการของชุมชน คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่ม และด้านลบ เช่น สภาพแวดล้อมเสียหาย เกิดมลพิษ เป็นต้น

(3) **การเพิ่มศักยภาพและความสามารถของสมาชิก** สมาชิกมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เกิดทักษะในการทำงาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้ ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

(4) **ความพึงพอใจของสมาชิก** สมาชิกมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรม มีความพึงพอใจจากการได้มีส่วนร่วมในการทำงาน มีรายได้เพิ่ม ได้รับสวัสดิการ และได้รับการยอมรับ

โดยที่การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การให้ความรู้การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน การบริหารจัดการองค์กร วิธีการดำเนินการทางธุรกิจเพื่อสร้างความพร้อมให้ชุมชน ในระหว่างเตรียมความพร้อมจะต้องทำการศึกษาวิเคราะห์การใช้เทคโนโลยีการผลิตผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เมื่อวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการทางธุรกิจได้แล้วจึงดำเนินการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อยกระดับการส่งเสริมวิสาหกิจให้สูงขึ้น การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจะต้องได้รับการประเมินศักยภาพเพื่อให้ทั้งชุมชนของตนเอง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชนที่เกี่ยวข้องจะเข้าไปส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนได้ทราบระดับความเข้มแข็ง เพื่อการวางแผนพัฒนาตามความพร้อมของแต่ละวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต้องเข้ามีส่วนร่วม ในการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก การพัฒนาผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน การสร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจ แรงจูงใจ การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก และการแบ่งปันผลประโยชน์ของสมาชิก เพื่อที่จะได้ดำเนินการกิจกรรมมีรายได้เลี้ยงชีพ อย่างยั่งยืนต่อไป

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. *ด้านการวางแผนพัฒนา*กลุ่ม สมาชิกวิสาหกิจชุมชนต้องเข้ามีส่วนร่วม ในการวางแผนการกำหนดทิศทางการพัฒนา กลุ่ม การวางแผนด้านการเงินและการลงทุนของกลุ่ม การวางแผนการพัฒนาทักษะความรู้ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน การวางแผนการจัดทำแผนดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน การวางแผนด้านการตลาด การวางแผนการพัฒนาสินค้าและบริการของกลุ่ม และการวางแผนโฆษณาประชาสัมพันธ์ของกลุ่ม โดยสมาชิกต้องเข้ามีส่วนร่วมตั้งแต่ การเข้าร่วมประชุมกลุ่ม การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์กลุ่ม และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถบริหารจัดการกลุ่ม ได้อย่างยั่งยืน

2. *การดำเนินงานของกลุ่ม* สมาชิกกลุ่มต้องเข้ามีส่วนร่วม ในการผลิตสินค้าและบริการ การลงทุนหรือระดมหุ้นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม การจัดทำนายสินค้า/บริการของกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม การควบคุมตรวจสอบการดำเนินธุรกิจกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม และการมีส่วนร่วมให้คำแนะนำในเรื่องที่มีความรู้ความชำนาญให้กับกลุ่ม

3. *ด้านการรับผลประโยชน์* สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเมื่อเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ต้องได้รับผลประโยชน์แล้วทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนการมีส่วนร่วมในการรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

4. *ด้านการติดตามและประเมินผล* สมาชิกต้องเข้ามีส่วนร่วมในการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของธุรกิจ การติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม การประเมินผลจากการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในรอบปี การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม และการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม โดยจะต้องเข้าร่วมประชุมและร่วมจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่ม ในการติดตามและประเมินผล

4. ข้อมูลวิสาหกิจชุมชนของอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นพื้นที่ประกอบการเกษตรที่หลากหลาย จากการรวมกลุ่มของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจึงเริ่มกลายเป็นธุรกิจ เกิดการแข่งขันทางการตลาดขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนากระบวนการและวิธีผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวางแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิต การแปรรูป การจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้สมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มไม่สามารถทำได้เพียงลำพังผู้เดียว จึงต้องอาศัยความรู้ในแต่ละด้านเข้ามาช่วยเหลือ หน่วยงานของรัฐ คือ กรมพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานแรกเริ่มที่เข้ามาส่งเสริมให้คนในกลุ่มมีการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง ตลอดจนพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนโดยเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัย ให้จัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขึ้น ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการจะส่งเสริมกลุ่มเพื่อประกอบกิจการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็กและยังประสบปัญหา คือ ยังไม่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนจากภาครัฐไม่สนองความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มและอีกประการหนึ่งเพื่อให้กลุ่มมีกฎหมายรองรับการประกอบกิจการของชุมชนให้ได้รับการพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้

อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีวิสาหกิจชุมชนที่มาจากทะเบียนตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 โดยได้รับการอนุมัติแล้ว และผ่านการประเมินศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 55 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตพืช กลุ่มแปรรูปผลผลิต กลุ่มผลิตปุ๋ยหมัก อินทรีย์ชีวภาพ กลุ่มสถาบันการเงิน กลุ่มผู้ผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ และกลุ่มการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย กรมพัฒนาชุมชน และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น ในด้านความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของกลุ่มในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การผลิต การแปรรูป การจำหน่าย การบริหารจัดการกลุ่ม การวางแผนพัฒนากลุ่ม การรับผลประโยชน์ การประเมินผล การรับความรู้ ตลอดจนความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ วิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีทั้งกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ โดยในปี 2558 สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นผู้ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนทั้ง 3 ระดับ จำนวน 55 กลุ่ม ซึ่งสามารถจำแนกเป็นระดับ ดังนี้

ระดับดี	20 กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 36.36
ระดับปานกลาง	26 กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 47.27
ระดับปรับปรุง	9 กลุ่ม	คิดเป็นร้อยละ 16.36

(สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัย 2558, น. 9-12)

ในปีงบประมาณ 2558 สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัย ได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สินค้าและบริการทางการเกษตร งบกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 โดยมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

(1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตผักปลอดสารพิษและข้าวสวนนายกล้วยบ้านเมืองเก่า โดยได้รับการอบรมความรู้ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ และทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจที่ประสบความสำเร็จ และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านฉลากบรรจุภัณฑ์

(2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตข้าวบ้านวังนางด่าง โดยได้รับการอบรมความรู้ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ และทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจที่ประสบความสำเร็จ และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านฉลากบรรจุภัณฑ์ และเครื่องชั่งแบบทำเหยียบ

(3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนน้ำพริกจิ้งหรีดตำบลปากแคว โดยได้รับการอบรมความรู้ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ และทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจที่ประสบความสำเร็จ และได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านฉลากบรรจุภัณฑ์ ก่อ่งบรรจุภัณฑ์ใส่น้ำพริก

2) โครงการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

(1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนมบ้านยางเอนจังหวัดสุโขทัย

(2) กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านคลองตะเคียน

(3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตการเกษตรตำบลตาลเดี่ยว

โดยกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มได้รับความรู้ในการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย 2558, น. 25-28)

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและการวิจัยทางด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสุโขทัย ได้มีผู้ศึกษาไว้โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

5.1 ปัจจัยทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

5.1.1 เพศ

เสาวภา สวัสดิ์มงคล (2553, น.87) ศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองลำพูน พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับดีส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.6 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 45.78 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.36 คน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 4.13 ปี

อรชชา วงศาโรจน์ (2553, น. 93) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุเฉลี่ย 46.34 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา สมาชิกส่วนใหญ่มีสถานภาพภายในกลุ่มเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

5.1.2 อายุ

ปิยะนุช กลิ่นคล้าย (2552, น. 99-100) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 42.79 ปี และจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สุภัท สุขสุคนธ์ (2555, น. 99) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มระดับดี มีอายุเฉลี่ยของสมาชิก 42.8 ปี กลุ่มระดับปานกลาง มีอายุเฉลี่ยของสมาชิก 42.9 ปี กลุ่มระดับปรับปรุง มีอายุเฉลี่ยของสมาชิก 44.5 ปี

5.1.3 ระดับการศึกษา

ชญญรวี ธนศิริพลภัทร์ (2555, น. 67) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีสถานภาพสมรสแล้ว

5.1.4 สถานภาพภายในกลุ่ม

สุวิสาส์ กันตอนันตพร (2554, น. 47) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี พบว่าเกษตรกรหมู่บ้านร้อยละ 90.8 เป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร โดยเกินครึ่งเป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เป็นสมาชิกสภาเกษตรกร เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ตามลำดับ

5.1.5 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม

เฉลิมพล เขตบุรี (2555, น. 96) ศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 4.44 ปี และเคยอบรมได้รับความรู้เรื่อง วิสาหกิจชุมชน

ธัญญ์วิ ชนศิริพลภัทร์ (2555, น. 67) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉลี่ย 4.04 ปี

5.1.6 การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น

ธัญญ์วิ ชนศิริพลภัทร์ (2555, น. 67) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน และได้รับการฝึกอบรมเฉลี่ย 1.78 ครั้งต่อปี

5.1.7 ตำแหน่งผู้นำทางสังคม

ทัศนีย์ บุญคล้า (2554, น. 71) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาประจำตำบล ในจังหวัดนครพนม พบว่า หมอดินอาสาส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางสังคม เป็นกำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้าน และส่วนใหญ่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นหมอดินอาสาจากผู้ใหญ่บ้าน

5.1.8 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

มัทนา ไชยจิตต์ (2552, น. 24) ศึกษาการเปรียบเทียบ กระบวนการบริหาร และผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ได้รับข่าวสารจากวิทยุ เอกสารสิ่งพิมพ์

สุภาภรณ์ ครองยุติ (2555, น. 68) ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอลำไ้ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง พบว่า สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรจากผู้นำท้องถิ่น วิทยุกระจายเสียง และได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

5.1.9 การได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ

ดาวใจ ดอกไม้คี่ (2556, น. 106) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

5.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

5.2.1 อาชีพในครัวเรือน

สุปราณี ระวังดี (2556, น. 71) ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร พบว่า อาชีพหลักในครัวเรือนคือ การทำนา รองลงมาคือทำสวน ทำไร่ ประมง

สุภัท สุขสุคนธ์ (2555, น. 99) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชน กลุ่มระดับดี ปานกลาง และกลุ่มระดับปรับปรุง ประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่

5.2.2 รายได้รวมของสมาชิก

สรินัญญา ภูมิภู (2550, น. 66) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิต และการแปรรูปทางการเกษตรในจังหวัดลาปาง พบว่ามีรายได้ 58,058.77 บาทต่อปี ซึ่งรายได้มีส่วนช่วยในการส่งเสริมสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ เรืองจิตร พรหมสกลิต (2549, น. 63) พบว่า รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน 30,955.00 บาทต่อปี

อรชา วงศาโรจน์ (2553, น. 94) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 126,478.66 บาทต่อปี มีเงินลงทุนในกลุ่มเฉลี่ย 3,680.16 บาท ผลตอบแทนที่ได้รับจากกลุ่มเฉลี่ย 8,231.42 บาท/ปี

5.2.3 รายได้ของการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

คมกฤษ อุทะโก (2550, น. 186) ศึกษาผลการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 3,000 บาทต่อการประกอบอาชีพวิสาหกิจชุมชน

เฉลิมพล เขตบุรี (2555, น. 96) ศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า มีรายได้ในการร่วมกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนเป็นค่าตอบแทนแรงงานในการร่วมกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน โดยเฉลี่ย 1,635 บาท และเงินปันผล โดยเฉลี่ย 1,267.38 บาทต่อคน

5.2.4 สภาพการเป็นหนี้สิน

สุปราณี ระวังดี (2556, น. 71) ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดยโสธร พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายจ่ายในครัวเรือน

จากการทำนาเฉลี่ย 20,675 บาท และคณะกรรมการเกือบทั้งหมดกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร เฉลี่ย 49,196 บาทต่อคน

สุภาภรณ์ ครอบงำ (2555, น. 68) ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีหนี้สิน แหล่งเงินกู้คือ ธ.ก.ส. รองลงมาคือ กองทุนหมู่บ้าน

5.2.5 จำนวนแรงงานในครัวเรือน

ปิยะนุช กลิ่นคล้าย (2552, น. 99-100) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.49 คน

5.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

มัทนา ไชยจิตต์ (2552, น. 103) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก ได้แก่ รายได้และผลตอบแทน ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้าในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐ

นิตยา ตั้งสุขธวัช (2550, บทคัดย่อ) ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี พบว่า สมาชิกเห็นด้วยทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหาร การจัดการวิสาหกิจชุมชน การผลิต การตลาด และการเงิน ซึ่งปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน สมาชิกเกือบครึ่งมีปัญหาในเรื่องการไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเป็นสมาชิกกลุ่ม และสมาชิกมากกว่าหนึ่งในสาม ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน และการวางแผนการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนไม่ชัดเจน ควรมีการส่งเสริมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการพัฒนาศักยภาพของสมาชิก เช่นอบรมศึกษา ดูงาน และให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานกลุ่ม

สรินญา ภูมิภู (2550, น. 45-65) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตและการแปรรูปทางการเกษตรในจังหวัดลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความต้องการเกียรติและชื่อเสียง ความต้องการ พวกพ้อง ทัศนคติที่มีต่อผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม และรายได้รวมของสมาชิก

5.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

แสงเดือน พงษาชัย (2550, น. 85) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนในระดับมาก โดยสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมี

ส่วนร่วมด้านการวางแผนในระดับมากที่สุด และมีส่วนร่วมในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ การร่วมรับผลประโยชน์ และการร่วมประเมินผล ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้แก่ อายุ รายได้ของสมาชิก และความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ปัญหาและข้อเสนอแนะสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่จะระบุว่า มีปัญหาเรื่องไม่ค่อยมีเวลา ไม่มีความรู้ และไม่ทราบถึงช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องวิสาหกิจชุมชนผ่านช่องทางหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและเกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปเพื่อนำไปกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ดังนี้

1) สภาพทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ตำแหน่งผู้นำทางสังคม การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และการได้รับการฝึกอบรม/สัมมนา/ดูงาน

2) สภาพทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย อาชีพในครัวเรือนของสมาชิก รายได้ของการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สภาพการเป็นหนี้สิน จำนวนแรงงานในครัวเรือน

3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนพัฒนากลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

1.1.1 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ที่ได้รับการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 จำนวนทั้งสิ้น 55 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 737 ราย ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2558)

1.1.2 ประชากรกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่สมาชิกถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 55 ราย (ประชากรกลุ่มเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ แบบเจาะจงทุกกลุ่มที่สมาชิกถูกสุ่ม)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่จะศึกษาจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane : 1979) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 0.07 (ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 93) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ระดับความคลาดเคลื่อน ไม่เกินร้อยละ 7

ในการศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดนัยสำคัญที่ 0.07 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการศึกษามีวิธีการคำนวณ ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 737 คน

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{737}{1 + 737(0.07)^2} \\ &= 160 \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มจากประชากรที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 160 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.70 ของประชากรทั้งหมด

1.3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น

1.3.1 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้จัด

ทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามระดับกลุ่มจากการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ปี 2558 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมิน 3 ระดับ

ระดับ	จำนวนวิสาหกิจชุมชน (กลุ่ม)	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
ดี	20	271	59
ปานกลาง	26	368	80
ปรับปรุง	9	98	21
รวม	55	737	160

ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2558

กลุ่มระดับดี จำนวน 20 แห่ง มีประชากรจำนวน 271 ราย สุ่มตัวอย่างมา 21.70 % ดังนั้น กลุ่มระดับดี สุ่มตัวอย่างมาจำนวน 59 ราย จากการกระจายทุกกลุ่มแบบสัดส่วน แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลาก

กลุ่มระดับปานกลาง จำนวน 26 แห่ง มีประชากรจำนวน 368 ราย สุ่มตัวอย่างมา 21.70 % ดังนั้น กลุ่มระดับดี สุ่มตัวอย่างมาจำนวน 80 ราย จากการกระจายทุกกลุ่มแบบสัดส่วน แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลาก

กลุ่มระดับปรับปรุง จำนวน 9 แห่ง มีประชากรจำนวน 98 ราย สุ่มตัวอย่างมา 21.70 % ดังนั้น กลุ่มระดับดี สุ่มตัวอย่างมาจำนวน 32 ราย จากการกระจายทุกกลุ่มแบบสัดส่วน แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับสลาก

1.3.2 ประชากรวิสาหกิจชุมชน จำนวน 55 ราย (แบบเจาะจง มาจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนถูกสุ่ม มีจำนวน 55 กลุ่ม)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ชุด

2.1.1 แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 สำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดยมีลักษณะคำถามทั้งคำถามแบบปลายปิด (close – ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (open – ended question) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นตำแหน่งผู้นำทางสังคม ตำแหน่งการบริหารในกลุ่ม การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและการได้รับการอบรมทัศนศึกษาดูงาน อาชีพในครัวเรือนของสมาชิก รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สภาพการเป็นหนี้สิน และจำนวนแรงงานในครัวเรือน

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน (สมาชิกตอบแบบสัมภาษณ์) ประกอบด้วยคำถามประเด็นปัญหา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ส่วนข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบคำถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ส่วนปัญหาเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบตามเกณฑ์การวัด 5 ระดับปัญหา

- 1 คะแนน = ระดับการมีปัญหาน้อยที่สุด
- 2 คะแนน = ระดับการมีปัญหาน้อย
- 3 คะแนน = ระดับการมีปัญหปานกลาง
- 4 คะแนน = ระดับการมีปัญหามาก
- 5 คะแนน = ระดับการมีปัญหามากที่สุด

2.1.2 แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 2 สำหรับประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมีลักษณะคำถามทั้งคำถามแบบปลายปิด (close – ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (open – ended question) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ตามความคิดเห็นของประธาน (ประธานตอบแบบสัมภาษณ์) ประกอบด้วยคำถามจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนพัฒนา กลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม การรับผลประโยชน์ และการติดตามและประเมินผล โดยเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบตามเกณฑ์การวัด 5 ระดับ

- 1 คะแนน = มีส่วนร่วมน้อยที่สุด
- 2 คะแนน = มีส่วนร่วมน้อย
- 3 คะแนน = มีส่วนร่วมปานกลาง
- 4 คะแนน = มีส่วนร่วมมาก
- 5 คะแนน = มีส่วนร่วมมากที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน (ประธานตอบแบบสัมภาษณ์) ข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบคำถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่

2.2 การตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ หลังจากการสร้างแบบสัมภาษณ์แล้ว ได้ทำการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์เพื่อหาความถูกต้อง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริง ดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบความถูกต้อง โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วทั้งหมดมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และมีความถูกต้องตามเนื้อหาที่ต้องการวัดให้มากที่สุด

2.2.2 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปสัมภาษณ์สมาชิก และประธานวิสาหกิจชุมชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ในอำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย อย่างละ 20 ราย เพื่อนำข้อมูลมาหาความเชื่อถือได้โดยการวัดความสอดคล้องภายในตามวิธีการหาค่า coefficient alpha โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

ชุดที่ 1 สำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 20 ราย

- ปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ตามความเห็นของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้ค่า $alpha = 0.978$ ซึ่งเป็นค่าที่สูงจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ชุดที่ 2 สำหรับประธานวิสาหกิจชุมชน จำนวน 20 ราย

- การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ตามความเห็นของประธาน ได้ค่า $\alpha = 0.830$ ซึ่งเป็นค่าที่สูงจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ตามรายละเอียด ดังนี้

- 3.1 กำหนดแผนการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนและประธานวิสาหกิจชุมชน อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
- 3.2 นัดหมายกลุ่มตัวอย่าง โดย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์
- 3.3 ชี้แจงวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์แก่ผู้รับการสัมภาษณ์
- 3.4 ทำการสัมภาษณ์ และ เก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์
- 3.5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ เดือน มกราคม 2559 ถึง เดือน มีนาคม 2559

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน แล้วนำมาบันทึก ลงรหัสข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

4.1 ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ใช้สถิติ ค่าแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4.2 ปัญหาในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ใช้สถิติ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปลความหมายจากค่าคะแนนน้ำหนักเฉลี่ย ดังนี้

- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 –5.00 หมายความว่า มากที่สุด
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายความว่า มาก
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายความว่า ปานกลาง
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายความว่า น้อย

-ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายความว่า น้อยที่สุด

4.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกตามความเห็นของประธานวิสาหกิจชุมชน ใช้สถิติ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปลความหมายจากค่าคะแนนน้ำหนัก ดังนี้

-ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายความว่า มากที่สุด

-ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายความว่า มาก

-ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายความว่า ปานกลาง

-ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายความว่า น้อย

-ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายความว่า น้อยที่สุด

สถิติที่วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม และจำนวนแรงงานในครัวเรือน ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม การรับผลประโยชน์ และการติดตามและประเมินผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัยจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมุติฐาน

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1.1 ปัจจัยทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ปัจจัยทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ตำแหน่งผู้นำทางสังคมการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน การได้รับการอบรม สัมมนา ฐานะ ผลการวิเคราะห์ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เพศของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

เพศ	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	42	71.20	48	60.00	12	57.10	102	63.75
ชาย	17	28.80	32	40.00	9	42.90	58	36.25

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 63.75 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 โดยแบ่งกลุ่ม ทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกร้อยละ 71.20 เป็นเพศหญิงและร้อยละ 28.80 เป็นเพศชาย

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกร้อยละ 60 เป็นเพศหญิงและร้อยละ 40 เป็นเพศชาย

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกร้อยละ 57.10 เป็นเพศหญิงและร้อยละ 42.90 เป็นเพศชาย

ตารางที่ 4.2 อายุของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

อายุ (ปี)	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 40	2	3.40	12	15.00	-	0.00	14	8.75
41-50	17	28.80	23	28.80	7	33.30	47	29.38
51-60	25	42.40	37	46.20	8	38.10	70	43.75
61-70	12	20.30	6	7.50	6	28.60	24	15.00
มากกว่า 70	3	5.10	2	2.50	-	0.00	5	3.12
Min	36		31		44		31	
Max	74		80		69		80	
\bar{X}	55.03		51.39		55.62		54.00	
S.D.	8.47		9.48		8.02		9.09	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 29.38 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกร้อยละ 42.40 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี รองลงมาร้อยละ 28.80 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สมาชิกร้อยละ 20.30 และ 5.10 มีอายุระหว่าง 61-70 ปี และมากกว่า 70 ปี

ตามลำดับ และมีสมาชิกร้อยละ 3.40 มีอายุน้อยกว่า 40 ปี โดยสมาชิกมีอายุน้อยที่สุด 36 ปี อายุมากที่สุด 74 ปี และอายุเฉลี่ยของสมาชิกคือ 55.03 ปี

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกร้อยละ 46.20 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี รองลงมาร้อยละ 28.80 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สมาชิกร้อยละ 15.00 และ 7.50 มีอายุน้อยกว่า 40 ปี และอายุระหว่าง 61-70 ปี ตามลำดับ และมีสมาชิกร้อยละ 2.50 มีอายุมากกว่า 70 ปี โดยสมาชิกมีอายุน้อยที่สุด 31 ปี อายุมากที่สุด 80 ปี และอายุเฉลี่ยของสมาชิกคือ 51.39 ปี

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกร้อยละ 38.10 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี รองลงมาร้อยละ 33.30 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และสมาชิกร้อยละ 28.60 มีอายุระหว่าง 61-70 ปี โดยสมาชิกมีอายุน้อยที่สุด 44 ปี อายุมากที่สุด 69 ปี และอายุเฉลี่ยของสมาชิกคือ 55.62 ปี

ตารางที่ 4.3 ระดับการศึกษาของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

การศึกษา	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ไม่ได้รับ การศึกษา	-	0.00	1	1.25	-	0.00	1	0.63
2.ประถมศึกษา ตอนต้น	27	45.80	17	21.25	7	33.33	51	31.87
3.ประถมศึกษา ตอนปลาย	11	18.60	30	37.50	12	57.15	53	33.12
4.มัธยมศึกษา ตอนต้น	3	5.10	3	3.75	2	9.52	8	5.00
5.มัธยมศึกษา ตอนปลาย	16	27.10	16	20.00	-	0.00	32	20.00
6.อนุปริญญา/ ปวส	2	3.40	12	15.00	-	0.00	14	8.75
7.ปริญญาตรี	-	0.00	1	1.25	-	0.00	1	0.63

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 31.12 รองลงมาคือประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 31.87 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับ ได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกร้อยละ 45.80 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น สมาชิก ร้อยละ 27.10 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. สมาชิกร้อยละ 18.60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย และมีสมาชิกร้อยละ 3.40 จบอนุปริญญา/ปวส.

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกร้อยละ 37.50 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย สมาชิกร้อยละ 21.25 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นสมาชิกร้อยละ 20 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. และมีสมาชิกร้อยละ 15.50 จบอนุปริญญา/ปวส.และร้อยละ 1.25 จบปริญญาตรี และไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 1.25

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกร้อยละ 57.10 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย สมาชิกร้อยละ 33.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นและมีสมาชิกร้อยละ 9.50 จบมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.4 หน้าที่ภายในกลุ่มของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

หน้าที่	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รองประธาน	12	20.34	15	18.75	4	19.05	31	19.38
เลขานุการ	2	3.39	4	5.00	1	4.76	7	4.37
เหรัญญิก	4	6.78	1	1.25	0	0.00	5	3.12
ประชาสัมพันธ์	0	0.00	4	5.00	0	0.00	4	2.50
สมาชิก	41	69.49	56	70.00	16	76.19	113	70.63

จากตารางที่ 4.4 พบว่าสถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นสมาชิก จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 70.63 รองลงมาคือรองประธาน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับ ได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกร้อยละ 69.49 มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกร้อยละ 20.34 มีสถานภาพเป็นรองประธาน สมาชิกร้อยละ 6.78 และ 3.39 มีสถานภาพเป็น เหนรัญญิก และ เลขานุการ ตามลำดับ

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกร้อยละ 70 มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกร้อยละ 18.75 มีสถานภาพเป็นรองประธาน สมาชิกร้อยละ 5 มีสถานภาพเป็นเลขานุการ และ ประชาสัมพันธ์กลุ่ม และสมาชิกร้อยละ 1.25 มีสถานภาพเป็นเหนรัญญิก

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกร้อยละ 76.19 มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกร้อยละ 19.05 มีสถานภาพเป็นรองประธาน และสมาชิกร้อยละ 4.76 มีสถานภาพเป็นเลขานุการ

ตารางที่ 4.5 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ระยะเวลาการ เป็นสมาชิก	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 3 ปี	14	23.73	15	18.75	0	0.00	29	18.12
3-5 ปี	4	6.78	0	0.00	0	0.00	4	2.50
6-10 ปี	29	49.15	37	46.25	19	90.48	85	53.13
มากกว่า 10 ปี	12	20.34	28	35.00	2	9.52	42	26.25

จากตารางที่ 4.5 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิก 6-10 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 53.13 รองลงมาคือมากกว่า 10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับ ได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกร้อยละ 49.15 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกระหว่าง 6-10 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.73 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี สมาชิกร้อยละ 20.34 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปี และมีสมาชิกร้อยละ 6.78 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกระหว่าง 3-5 ปี

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกร้อยละ 46.25 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกระหว่าง 6-10 ปี รองลงมา ร้อยละ 35 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 และสมาชิกร้อยละ 18.75 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อยกว่า 3 ปี

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกร้อยละ 90.48 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกระหว่าง 6-10 ปี รองลงมาร้อยละ 9.52 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 10 ปี

ตารางที่ 4.6 การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ประเด็น	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปาน กลาง (n=80)		กลุ่มระดับ ปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กลุ่มแม่บ้าน								
เกษตรกร	42	71.19	50	62.50	10	47.62	102	63.75
2. กลุ่มส่งเสริมอาชีพ								
การเกษตร	3	5.08	18	22.50	8	38.10	29	18.13
3. กลุ่มสหกรณ์								
การเกษตร	0	0.00	6	7.50	1	4.76	7	4.38
4. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	59	100.00	80	100.00	21	100.00	160	100.00
5. กลุ่มลูกค้า ชกส.	59	100.00	78	97.50	21	100.00	158	98.75
6. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อ								
การผลิต	0	0.00	10	12.50	0	0.00	10	6.25

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้านจำนวน 160 คนคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือกลุ่มลูกค้า ชกส. จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 98.75 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกร้อยละ 100 เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและ กลุ่มลูกค้า ชกส. รองลงมาร้อยละ 71.19 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและสมาชิกร้อยละ 5.08 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมการเกษตร

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกร้อยละ 100 เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 97.50 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ชกส. สมาชิกร้อยละ 62.50 และ 22.50 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ตามลำดับ และร้อยละ 12.50 เป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกร้อยละ 100 เป็นสมาชิกกลุ่ม กองทุนหมู่บ้านและ กลุ่มลูกค้า ธกส. รองลงมาร้อยละ 47.62 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สมาชิกร้อยละ 38.10 และ 4.80 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรและกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ตำแหน่งผู้นำทางสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ตำแหน่งผู้นำทางสังคม	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	ด้านการปกครอง	1	1.69	2	2.50	-	0.00	3
ด้านการศึกษา	0	0.00	4	5.00	-	0.00	4	2.50
ด้านการเกษตร	1	1.69	3	3.75	-	0.00	4	2.50
ด้านสาธารณสุข	0	0.00	4	5.00	-	0.00	4	2.50
ไม่มีตำแหน่งใด ๆ	58	98.31	73	91.25	21	100.00	152	95.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งใด ๆ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมาคือด้านการศึกษา ด้านการเกษตร และ ด้านสาธารณสุข เท่ากันซึ่งมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับ ได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกร้อยละ 98.31 ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในทางสังคม รองลงมาร้อยละ 1.69 มีตำแหน่งด้านการปกครองและด้านการเกษตร

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกร้อยละ 91.25 ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในทางสังคม รองลงมา ร้อยละ 5.00 มีตำแหน่งด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุข สมาชิกร้อยละ 3.75 และ 2.50 มีตำแหน่งทางด้านการเกษตรและด้านการปกครองตามลำดับ

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกร้อยละ 100 ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในทางสังคม

ตารางที่ 4.8 การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การรับข้อมูลข่าวสาร	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริม								
การเกษตรในพื้นที่	59	100.00	80	100.00	21	100.00	160	100.00
2. ประธานกลุ่มและ								
คณะกรรมการกลุ่ม	59	100.00	80	100.00	21	100.00	160	100.00
3. ผู้นำท้องถิ่น	59	100.00	47	58.75	21	100.00	127	79.38
4. สื่อสิ่งพิมพ์	3	5.08	16	20.00	0	0.00	19	11.88
5. อินเทอร์เน็ต	24	40.68	24	30.00	0	0.00	48	30.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่าการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม ซึ่งเท่ากันคือจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 79.38 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม และผู้นำท้องถิ่น สมาชิกร้อยละ 40.68 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตและมีสมาชิกเพียงส่วนน้อยร้อยละ 5.08 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม รองลงมาสมาชิกร้อยละ 58.80 และผู้นำท้องถิ่น สมาชิกร้อยละ 30 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตและมีสมาชิกส่วนน้อยร้อยละ 20.00 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม และผู้นำท้องถิ่น

ตารางที่ 4.9 การได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

การอบรม/สัมมนา/ คูงาน	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปาน กลาง (n=80)		กลุ่มระดับ ปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	ไม่เคย	0	0.00	0	0.00	9	42.86	9
เคย(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
1. ด้านการผลิตสินค้า และบริการ	59	100.00	79	98.75	11	52.38	149	93.13
2. ด้านการพัฒนา ผลิตภัณฑ์	59	100.00	53	66.25	0	0.00	112	70.00
3. ด้านการทำบัญชี	0	0.00	56	70.00	10	47.62	66	41.25
4. ด้านการตลาด	59	100.00	48	60.00	0	0.00	107	66.88

จากตารางที่ 4.9 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 149 คนคิดเป็นร้อยละ 93.13 ซึ่งส่วนใหญ่เคยอบรมด้านการผลิตสินค้าและบริการ รองลงมาคือเคยอบรมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 70 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐด้านการผลิตสินค้าและบริการ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และด้านการตลาด

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 98.75 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐด้านการผลิตสินค้าและบริการ รองลงมาสมาชิกร้อยละ 70 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐด้านการทำบัญชี สมาชิกร้อยละ 66.25 และ 60 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์และด้านการตลาดตามลำดับ

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งร้อยละ 52.38 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐด้านการผลิตสินค้าและบริการ รองลงมาสมาชิกร้อยละ 47.60 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐด้านการทำบัญชี และสมาชิกร้อยละ 42.86 ไม่เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/คูงานจากหน่วยงานภาครัฐ

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 4.10 อาชีพในครัวเรือนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

อาชีพ	กลุ่มระดับดี		กลุ่มระดับปานกลาง		กลุ่มระดับปรับปรุง		รวม	
	(n=59)		(n=80)		(n=21)		(160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประกอบการ								
เกษตร	59	100.00	78	97.50	19	90.48	156	97.50
2. รับจ้างทำ								
การเกษตร	0	0.00	2	2.50	0	0.00	2	1.25
3. รับจ้างทั่วไป	0	0.00	0	0.00	2	9.52	2	1.25

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้จากประกอบอาชีพเกษตรจำนวน 156 คนคิดเป็นร้อยละ 97.50 รองลงมาคือรับจ้างทำการเกษตร รับจ้างทั่วไป จำนวน 2 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 1.25 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ประกอบอาชีพในครัวเรือนด้านประกอบการการเกษตร

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 97.50 ประกอบอาชีพในครัวเรือนด้านประกอบการเกษตร และสมาชิกส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.50 ประกอบอาชีพรับจ้างทำการเกษตร

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 90.48 ประกอบอาชีพในครัวเรือนด้านประกอบการเกษตร และสมาชิกส่วนน้อยเพียงร้อยละ 9.52 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 4.11 รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในรอบปีที่ผ่านมาของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

รายได้ (บาท/ปี)	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปาน กลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20,000	0	0.00	0	0.00	11	52.38	11	6.88
20,001-40,000	14	23.73	26	32.50	8	38.10	48	30.00
40,001-60,000	40	67.80	53	66.25	2	9.52	95	59.38
60,001-80,000	4	6.78	1	1.25	0	0.00	5	3.12
มากกว่า 80,000	1	1.69	0	0.00	0	0.00	1	0.62
Min	36,000		30,000		5,000		5,000	
Max	96,000		70,000		50,000		96,000	
\bar{X}	52,593.22		44,687.50		19,952.38		39,077.70	
S.D.	12,596.00		10,033.60		12,850.97		11826.86	

จากตารางที่ 4.11 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา 40,001-60,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 59.38 รองลงมาคือ 20,001-40,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 30 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 67.80 มีรายได้ระหว่าง 40,001-60,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 23.73 มีรายได้ระหว่าง 20,001-40,000 บาทต่อปี สมาชิกส่วนน้อยร้อยละ 6.78 มีรายได้ระหว่าง 60,001-80,000 บาทต่อปีและมีสมาชิกเพียงเล็กน้อยร้อยละ 1.70 มีรายได้มากกว่า 80,000 บาทต่อปีโดยมีรายได้เฉลี่ย 52,593.22 บาทต่อปี

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 66.25 มีรายได้ระหว่าง 40,001-60,000 บาทต่อปีรองลงมาร้อยละ 32.50 มีรายได้ระหว่าง 20,001-40,000 บาทต่อปีและมีสมาชิกเพียงเล็กน้อยร้อยละ 1.25 มีรายได้ระหว่าง 60,001-80,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้เฉลี่ย 44,687.50 บาทต่อปี

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 52.38 มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาทต่อปี รองลงมาร้อยละ 38.10 มีรายได้ระหว่าง 20,001-40,000 บาทต่อปี และมีสมาชิกส่วนน้อยร้อยละ 9.50 มีรายได้ระหว่าง 40,001-60,000 บาทต่อปี โดยมีรายได้เฉลี่ย 39,077.70 บาทต่อปี

ตารางที่ 4.12 สภาพการเป็นหนี้สินของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

สภาพการเป็น หนี้สิน	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปาน กลาง (n=80)		กลุ่มระดับ ปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	มีหนี้สิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)							
1. ธ.ก.ส.	59	100.00	80	100.00	20	95.24	159	99.38
2. กองทุนหมู่บ้าน	59	100.00	79	98.75	21	100.00	159	99.38
3. นายทุนนอกระบบ	0	0.00	3	3.75	7	33.33	10	6.25

จากตารางที่ 4.12 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนทุกคนมีสภาพการเป็นหนี้สิน ธ.ก.ส. และกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 159 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 99.38 รองลงมาคือนายทุนนอกระบบ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 มีสภาพการเป็นหนี้สิน ธ.ก.ส. และกองทุนหมู่บ้าน

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 มีสภาพการเป็นหนี้สิน ธ.ก.ส. รองลงมาสมาชิกร้อยละ 98.75 เป็นหนี้สินกองทุนหมู่บ้านและร้อยละ 3.75 เป็นหนี้สินนายทุนนอกระบบ

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 มีสภาพการเป็นหนี้สินกองทุนหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 95.24 มีสภาพการเป็นหนี้สิน ธ.ก.ส. และสมาชิกส่วนน้อยร้อยละ 33.33 มีสภาพการเป็นหนี้สินนายทุนนอกระบบ

ตารางที่ 4.13 จำนวนแรงงานในครัวเรือนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอำเภอ ในเมืองสุโขทัย
จังหวัดสุโขทัย

จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปาน กลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (160)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	1-2 คน	45	76.27	54	67.50	18	85.71	117
3-4 คน	14	23.73	23	28.75	3	14.29	40	25.00
5-6 คน	0	0.00	3	3.75	0	0.00	3	1.88
Min	1		1		1		1	
Max	4		6		3		6	
\bar{X}	1.69		2.35		1.43		1.82	
S.D.	0.88		1.06		0.75		0.90	

จากตารางที่ 4.13 พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ในภาพรวมมีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน จำนวน 117 คนคิดเป็นร้อยละ 73.12 รองลงมาคือ 3-4 คน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โดยแบ่งกลุ่มทั้ง 3 ระดับได้ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

กลุ่มระดับดี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 76.27 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน และสมาชิกร้อยละ 23.73 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 4 คน และเฉลี่ย 1.69 คน

กลุ่มระดับปานกลาง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 67.50 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน รองลงมาสมาชิกร้อยละ 28.75 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คนและสมาชิกส่วนน้อยร้อยละ 3.75 มีจำนวนในครัวเรือน 5-6 คน โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 6 คน และเฉลี่ย 2.35 คน

กลุ่มระดับปรับปรุง สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 85.71 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 1-2 คน และสมาชิกร้อยละ 14.29 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-4 คน โดยมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 3 คน และเฉลี่ย 1.43 คน

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ตารางที่ 4.14 ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
1.ปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผน	4.72 (0.28)	มากที่สุด	4.41 (0.58)	มากที่สุด	4.43 (0.41)	มากที่สุด
1.1 การประชุมของกลุ่มเพื่อ การวางแผนมีไม่บ่อยครั้ง	4.93 (0.25)	มากที่สุด	4.39 (0.58)	มากที่สุด	4.33 (0.48)	มากที่สุด
1.2 กลุ่มขาดความรู้ด้านการ วางแผน	4.93 (0.25)	มากที่สุด	4.40 (0.58)	มากที่สุด	4.29 (0.46)	มากที่สุด
1.3 กลุ่มมีการวางแผน การตลาดไม่ต่อเนื่อง	4.93 (0.25)	มากที่สุด	4.40 (0.58)	มากที่สุด	4.33 (0.48)	มากที่สุด
1.4 กิจกรรมของกลุ่มไม่ สอดคล้องกับความต้องการ ของสมาชิก	3.90 (0.30)	มาก	4.40 (0.58)	มากที่สุด	4.24 (0.43)	มากที่สุด
1.5 สมาชิกไม่มีความรู้และไม่ เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจ ชุมชนทำให้ขาดการมีส่วน ร่วมในการวางแผน	4.92 (0.33)	มากที่สุด	4.44 (0.59)	มากที่สุด	4.95 (0.21)	มากที่สุด

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี		กลุ่มระดับปานกลาง		กลุ่มระดับปรับปรุง	
	(n=59)		(n=80)		(n=21)	
	\bar{X}	ความ	\bar{X}	ความ	\bar{X}	ความ
	(S.D)	หมาย	(S.D)	หมาย	(S.D)	หมาย
2.ปัญหาการมีส่วนร่วมในการ	4.63	มากที่สุด	4.50	มากที่สุด	4.28	มากที่สุด
ดำเนินงานของกลุ่ม	(0.50)		(0.59)		(0.36)	
2.1. การประชุมของกลุ่ม	4.46	มากที่สุด	4.50	มากที่สุด	4.00	มาก
ชี้แจงการดำเนินงานไม่	(0.56)		(0.59)		(0.31)	
บ่อยครั้ง						
2.2. กลุ่มขาดงบประมาณใน	4.54	มากที่สุด	4.50	มากที่สุด	4.00	มาก
การสนับสนุนกิจกรรมจาก	(0.56)		(0.59)		(0.31)	
หน่วยงานภาครัฐ						
2.3. กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่	4.90	มากที่สุด	4.50	มากที่สุด	4.86	มากที่สุด
จำเป็น และขาดวัตถุดิบเป็น	(0.40)		(0.59)		(0.47)	
บางช่วงเวลา						
3.ปัญหาการมีส่วนร่วมในการ	4.05	มาก	4.20	มาก	5.00	มากที่สุด
รับผลประโยชน์	(0.30)		(0.84)		(0.00)	
3.1. การดำเนินของกลุ่มให้	4.00	มาก	4.21	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด
ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า	(0.26)		(0.85)		(0.00)	
3.2. การกำหนด	3.32	ปานกลาง	4.21	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด
ผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม	(0.47)		(0.85)		(0.00)	
3.3. คณะกรรมการกลุ่มไม่	3.05	ปานกลาง	4.21	มากที่สุด	5.00	มากที่สุด
มีความสามารถในการสร้าง	(0.22)		(0.85)		(0.00)	
เงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม						
3.4. สมาชิกขาดการประชุม	4.95	มากที่สุด	4.19	มาก	5.00	มากที่สุด
ชี้แจงผลประโยชน์อย่าง	(0.28)		(0.84)		(0.00)	
ต่อเนื่อง						
3.5. สมาชิกมีความสัมพันธ์	4.95	มากที่สุด	4.19	มาก	5.00	มากที่สุด
ทางเครือข่ายดีทำให้การ	(0.28)		(0.82)		(0.00)	
ตัดสินใจเกิดความลำบากใจ						

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี		กลุ่มระดับปานกลาง		กลุ่มระดับปรับปรุง	
	(n=59)		(n=80)		(n=21)	
	\bar{X}	ความ	\bar{X}	ความ	\bar{X}	ความ
	(S.D)	หมาย	(S.D)	หมาย	(S.D)	หมาย
4. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.97	มาก	4.24	มากที่สุด	4.08	มาก
4.1. สมาชิกไม่เห็น	3.98	มาก	4.45	มากที่สุด	4.00	มาก
ความสำคัญของการประเมินผล	(0.13)		(0.61)		(0.31)	
4.2. สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของธุรกิจ	3.98	มาก	4.46	มากที่สุด	4.00	มาก
4.3. สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผล	(0.13)		(0.61)		(0.31)	
4.4. สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงาน	3.98	มาก	4.45	มากที่สุด	4.00	มาก
4.5. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นพี่เลี้ยงในการประเมินผลอย่างจริงจัง	(0.13)		(0.61)		(0.31)	
4.5. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นพี่เลี้ยงในการประเมินผลอย่างจริงจัง	3.25	ปานกลาง	3.39	ปานกลาง	4.38	มากที่สุด
	(0.54)		(0.96)		(0.59)	

จากตารางที่ 4.14 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแต่ละระดับ คือ กลุ่มระดับดี กลุ่มระดับปานกลาง และกลุ่มระดับปรับปรุง ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากลุ่ม

1.1.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมเท่ากัน 3 ประเด็น คือ การประชุมของกลุ่มเพื่อการวางแผนมีไม่บ่อยครั้ง กลุ่มขาดความรู้ด้านการวางแผน และกลุ่มมีการวางแผนการตลาดไม่ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมาสมาชิกไม่มีความรู้

และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 4.92$) และกิจกรรมของกลุ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.90$)

1.1.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่าสมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$) และสมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมเท่ากัน 2 ประเด็น คือ กลุ่มขาดความรู้ด้านการวางแผน กลุ่มมีการวางแผนการตลาดไม่ต่อเนื่อง และกิจกรรมของกลุ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก ($\bar{X} = 4.40$) และการประชุมของกลุ่มเพื่อการวางแผนมีไม่บ่อยครั้งมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.39$)

1.1.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในระดับระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่าสมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน มากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$) และสมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมเท่ากัน 2 ประเด็น คือ การประชุมของกลุ่มเพื่อการวางแผนมีไม่บ่อยครั้ง กลุ่มมีการวางแผนการตลาดไม่ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือ กลุ่มขาดความรู้ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.29$) และกิจกรรมของกลุ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก และมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.24$)

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม

2.1.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในระดับระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มากที่สุด เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงเวลา กลุ่มขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ และการประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.90$ 4.54 และ 4.46) ตามลำดับ

2.1.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในระดับระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเท่ากันทั้ง 3 กิจกรรมได้แก่ กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงเวลา กลุ่มขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ และการประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 4.50$)

2.1.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในระดับระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มขาดวัตถุประสงค์ที่จำเป็นและขาดวัตถุประสงค์เป็นบางช่วงเวลา ($\bar{X} = 4.86$) และสมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุดเท่ากันทั้ง 2 ประเด็น ได้แก่ การประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง และกลุ่มขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ ($\bar{X} = 4.00$)

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.1.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากที่สุดเท่ากัน 2 ประเด็น ได้แก่ สมาชิกขาดการประชุมชี้แจงผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และ สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบาใจ ($\bar{X} = 4.95$) สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระดับมากที่สุด ได้แก่ การดำเนินงานของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนสมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ระดับปานกลาง ได้แก่ การกำหนดผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม ($\bar{X} = 3.32$) และคณะกรรมการกลุ่มไม่มีความสามารถในการสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.05$)

3.1.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากที่สุดเท่ากัน 3 ประเด็น ได้แก่ การดำเนินงานของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า การกำหนดผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม และ คณะกรรมการกลุ่มไม่มีความสามารถในการสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.21$) และ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ระดับมากที่สุดเท่ากัน 2 ประเด็น ได้แก่ สมาชิกขาดการประชุมชี้แจงผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และ สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบาใจ ($\bar{X} = 4.19$)

3.1.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากที่สุดเท่ากัน 5 ประเด็น ได้แก่ การดำเนินงานของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า การกำหนดผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม คณะกรรมการกลุ่มไม่มีความสามารถในการสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม สมาชิกขาดการประชุมชี้แจงผลประโยชน์

อย่างต่อเนื่อง และสมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบากใจ ($\bar{X} = 5.00$)

4. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4.1.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับมากที่สุด ได้แก่ สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผล ($\bar{X} = 4.64$) สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับมาก เท่ากัน 3 ประเด็น ได้แก่ สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของธุรกิจ และสมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.98$) และสมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับปานกลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นพี่เลี้ยงในการประเมินผลอย่างจริงจัง ($\bar{X} = 3.25$)

4.1.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับมากที่สุด ได้แก่ สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของธุรกิจ ($\bar{X} = 4.46$) สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผล สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.45$) และสมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับปานกลาง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นพี่เลี้ยงในการประเมินผลอย่างจริงจัง ($\bar{X} = 3.39$)

4.1.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับเฉลี่ยมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า สมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับมากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นพี่เลี้ยงในการประเมินผลอย่างจริงจัง ($\bar{X} = 4.38$) และสมาชิกมีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลระดับมาก เท่ากัน 4 กิจกรรม ได้แก่ สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของธุรกิจ สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผล สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.00$)

2.2 ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ประเด็น	(n=160)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน		
1.1 ควรมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน และเป็นระบบ	30	18.75
1.2 ควรให้เจ้าหน้าที่มาแนะนำในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม	10	6.25
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		
2.1 ควรให้หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตให้มาก	60	37.50
2.2 ควรมีให้เจ้าหน้าที่เกษตรแนะนำการทำบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน	10	6.25
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์		
3.1 ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้สมาชิกอย่างเต็มที่	20	12.50
3.2 ควรให้เจ้าหน้าที่มาตรวจบัญชีกลุ่มให้ถูกต้อง	25	15.63
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		
4.1 ควรมีการประเมินศักยภาพอย่างต่อเนื่อง	26	16.25
4.2 ควรให้เจ้าหน้าที่มาร่วมประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	31	19.38

จากตารางที่ 4.15 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 18.75 มีความคิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน และเป็นระบบ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 6.25 มีความคิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือควรให้เจ้าหน้าที่มาแนะนำในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 37.50 มีความคิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือ ควรให้หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตให้มากและ

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 6.25 มีความคิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือควรมีให้เจ้าหน้าที่เกษตร
แนะนำการทำบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน

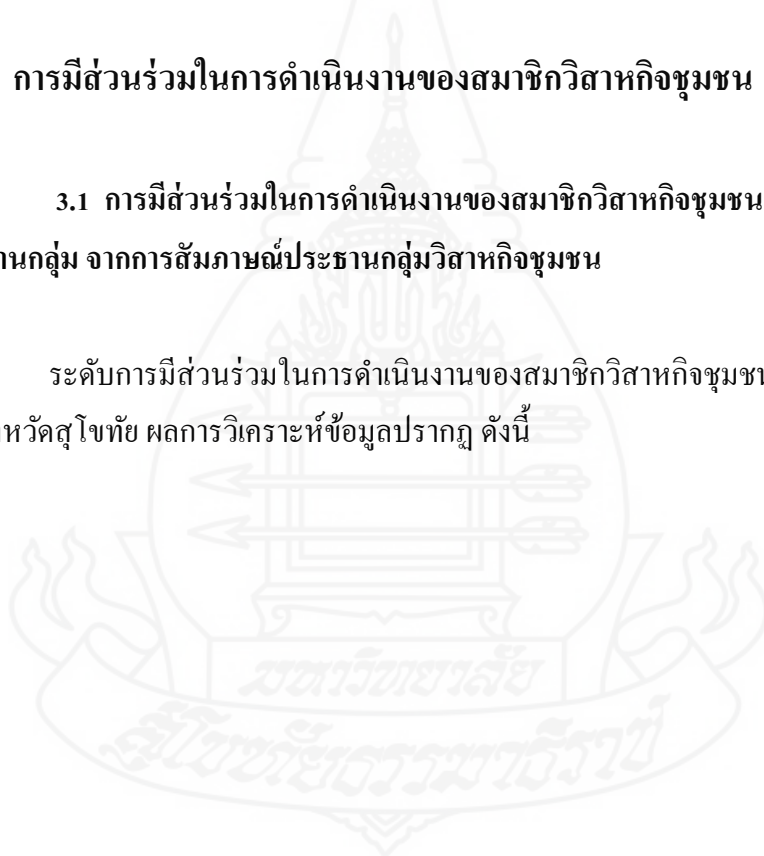
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 15.62 มีความ
คิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือ ควรให้เจ้าหน้าที่มาตรวจบัญชีกลุ่มให้ถูกต้อง และสมาชิกวิสาหกิจ
ชุมชนร้อยละ 12.50 มีความคิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้สมาชิก
อย่างเต็มที่

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 19.38 มีความ
คิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือ ควรให้เจ้าหน้าที่มาร่วมประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และสมาชิกวิสาหกิจ
ชุมชนร้อยละ 16.25 มีความคิดเห็นว่ามีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการประเมินศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

**3.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนตามความคิดเห็น
ของประธานกลุ่ม จากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน**

ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง
สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมือง
สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการวางแผนพัฒนากลุ่ม

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
1. การวางแผนกำหนดทิศ ทางการพัฒนากลุ่ม	4.66 (0.26)	มากที่สุด	3.74 (0.44)	มาก	2.59 (0.95)	น้อย
1.1 การประชุมกลุ่ม	4.95 (0.22)	มากที่สุด	3.95 (0.38)	มาก	2.95 (0.66)	ปานกลาง
1.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.93 (0.25)	มากที่สุด	3.95 (0.38)	มาก	2.62 (1.07)	ปานกลาง
1.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับ หน่วยงานต่าง ๆ	4.10 (0.30)	มาก	3.31 (0.56)	ปานกลาง	2.19 (1.12)	น้อย
2. การวางแผนด้านการเงิน การลงทุนของกลุ่ม	4.35 (0.22)	มากที่สุด	3.96 (0.52)	มาก	2.97 (1.01)	ปานกลาง
2.1 การประชุมกลุ่ม	4.95 (0.22)	มากที่สุด	4.81 (0.53)	มากที่สุด	4.14 (1.27)	มาก
2.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.05 (0.22)	มาก	3.76 (0.50)	มาก	2.76 (0.99)	ปานกลาง
2.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับ หน่วยงานต่าง ๆ	4.05 (0.22)	มาก	3.30 (0.53)	ปานกลาง	2.00 (0.77)	น้อย
3. การวางแผนการพัฒนา ทักษะความรู้	4.34 (0.23)	มากที่สุด	3.54 (0.53)	มาก	2.63 (0.85)	ปานกลาง
3.1 การประชุมกลุ่ม	4.93 (0.25)	มากที่สุด	3.79 (0.54)	มาก	2.95 (0.66)	ปานกลาง
3.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.05 (0.22)	มาก	3.66 (0.59)	มาก	2.95 (1.11)	ปานกลาง
3.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับ หน่วยงานต่าง ๆ	4.05 (0.22)	มาก	3.16 (0.46)	ปานกลาง	2.00 (0.77)	น้อย

ตารางที่ 4.16(ต่อ)

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง(n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง(n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน	4.35 (0.30)	มากที่สุด	3.51 (0.50)	มาก	2.95 (0.96)	ปานกลาง
4.1 การประชุมกลุ่ม	4.93 (0.25)	มากที่สุด	3.89 (0.42)	มาก	3.52 (0.87)	มาก
4.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.07 (0.31)	มาก	3.36 (0.55)	ปานกลาง	3.33 (1.23)	ปานกลาง
4.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับ หน่วยงานต่าง ๆ	4.05 (0.34)	มาก	3.30 (0.53)	ปานกลาง	2.00 (0.77)	น้อย
5. การวางแผนและการจัดทำ แผนการดำเนินธุรกิจของ วิสาหกิจชุมชน	4.06 (0.32)	มาก	3.45 (0.52)	มาก	2.67 (0.87)	ปานกลาง
5.1 การประชุมกลุ่ม	4.05 (0.22)	มาก	3.77 (0.50)	มาก	3.10 (0.76)	ปานกลาง
5.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.08 (0.42)	มาก	3.40 (0.60)	ปานกลาง	2.90 (1.09)	ปานกลาง
5.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับ หน่วยงานต่าง ๆ	4.05 (0.33)	มาก	3.18 (0.47)	ปานกลาง	2.00 (0.77)	น้อย
6. การวางแผนด้านการตลาด	4.36 (0.15)	มากที่สุด	3.52 (0.51)	มาก	2.52 (0.79)	น้อย
6.1 การประชุมกลุ่ม	5.00 (0.00)	มากที่สุด	3.76 (0.55)	มาก	2.86 (0.65)	ปานกลาง
6.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.05 (0.22)	มาก	3.69 (0.58)	มาก	2.71 (0.95)	ปานกลาง
6.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ	4.05 (0.22)	มาก	3.10 (0.40)	ปานกลาง	2.00 (0.77)	น้อย

ตารางที่ 4.16(ต่อ)

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
7. การวางแผนการพัฒนา คุณภาพสินค้าและบริการ	4.08 (0.27)	มาก	3.64 (0.49)	มาก	2.95 (0.96)	ปานกลาง
7.1 การประชุมกลุ่ม	4.10 (0.30)	มาก	3.94 (0.36)	มาก	3.52 (0.87)	มาก
7.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.05 (0.22)	มาก	3.69 (0.58)	มาก	3.33 (1.23)	ปานกลาง
7.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับ หน่วยงานต่าง ๆ	4.08 (0.28)	มาก	3.30 (0.53)	ปานกลาง	2.00 (0.77)	น้อย
8. การวางแผนโฆษณา ประชาสัมพันธ์กลุ่ม	4.12 (0.39)	มาก	3.48 (0.56)	มาก	2.54 (0.78)	น้อย
8.1 การประชุมกลุ่ม	4.25 (0.47)	มากที่สุด	3.90 (0.70)	มาก	2.90 (0.62)	ปานกลาง
8.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.05 (0.34)	มาก	3.44 (0.57)	มาก	2.71 (0.95)	ปานกลาง
8.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับ หน่วยงานต่าง ๆ	4.07 (0.36)	มาก	3.10 (0.40)	ปานกลาง	2.00 (0.77)	น้อย

จากตารางที่ 4.16 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพ ปรากฏผล ดังนี้

1. การวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพ

1.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่การจัดประชุมกลุ่ม การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 4.95, 4.93$) และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)

1.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุดทั้งหมดเท่ากับ 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.95$) และสมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.31$)

1.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ การประชุมกลุ่ม และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 2.95$ และ 2.62) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.19$)

2. การวางแผนด้านการเงิน การลงทุนของกลุ่ม

2.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 4.95$) ส่วนการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.05$)

2.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 4.81$) สมาชิกมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.76$) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$)

2.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 4.14$) สมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 2.76$) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

3. การวางแผนการพัฒนา ทักษะความรู้

3.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 4.93$) ส่วนการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.05$)

3.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม และการจัดเวที

วิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.79$ และ 3.66) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$)

3.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลางเท่ากัน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 2.95$) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

4. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน

4.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 4.93$) ส่วนการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.07$ และ 4.05)

4.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 3.89$) และสมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ได้แก่ และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.36$ และ 3.30)

4.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 3.52$) สมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ สมาชิกมีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

5. การวางแผนการจัดทำแผนการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน

5.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุดทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนการจัดประชุมกลุ่ม และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.05$)

5.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 3.77$) สมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลางทั้ง 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์และ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.40$ และ 3.18)

5.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.10$ และ 2.90) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

6. การวางแผนด้านการตลาด

6.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 5.00$) ส่วนการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.05$)

6.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากจำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.76$ และ 3.69) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 3.10$)

6.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับน้อย ($\bar{X} = 2.52$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 2.86$ และ 2.71) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

7. การวางแผนการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ

7.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 4.10, 4.08$ และ 4.05 ตามลำดับ)

7.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากจำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.94$ และ 3.69) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 3.30$)

7.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมมีส่วนร่วมระดับมากได้แก่ ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 3.52$) สมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ได้แก่ และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์

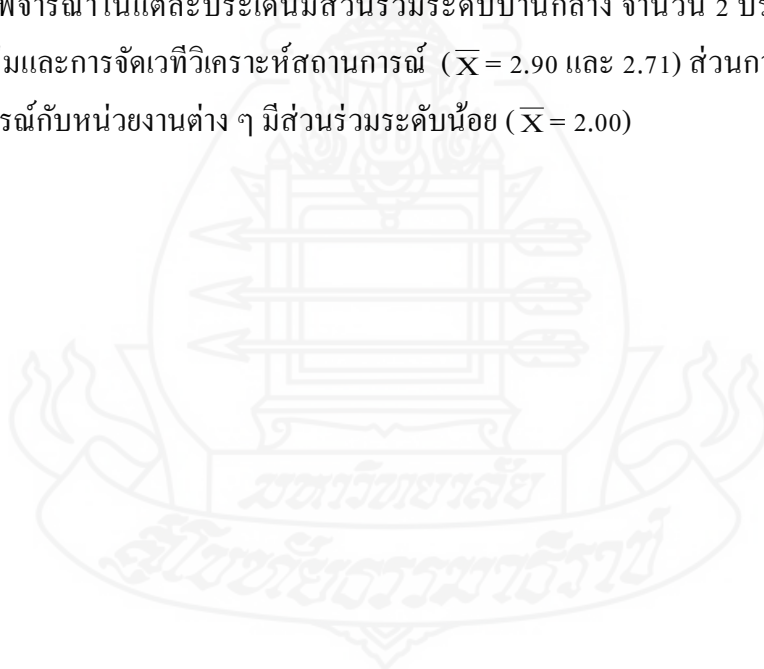
($\bar{X} = 3.33$) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

8. การวางแผนการโฆษณาประชาสัมพันธ์กลุ่ม

8.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่ม ($\bar{X} = 4.25$) สมาชิกมีส่วนร่วมระดับมากจำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 4.07$ และ 4.05)

8.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรมมีส่วนร่วมระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 3.90$ และ 3.44) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$)

8.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับน้อย ($\bar{X} = 2.54$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดประชุมกลุ่มและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 2.90$ และ 2.71) ส่วนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$)

ตารางที่ 4.17 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมือง
สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี		กลุ่มระดับปานกลาง		กลุ่มระดับปรับปรุง	
	(n=59)		(n=80)		(n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
1. การผลิตสินค้าและบริการ ของกลุ่ม	5.00 (0.00)	มากที่สุด	3.74 (0.52)	มาก	2.76 (0.70)	ปานกลาง
2. การลงทุนหรือระดมหุ้น ในการทำกิจกรรมของกลุ่ม	5.00 (0.00)	มากที่สุด	3.74 (0.52)	มาก	2.76 (0.70)	ปานกลาง
3. การจำหน่ายสินค้า/บริการ ของกลุ่ม	4.05 (0.22)	มาก	3.74 (0.52)	มาก	2.76 (0.70)	ปานกลาง
4. การพัฒนาคุณภาพสินค้า/ บริการของกลุ่ม	4.07 (0.31)	มาก	3.78 (0.50)	มาก	2.81 (0.75)	ปานกลาง
5. การควบคุมตรวจสอบการ ดำเนินธุรกิจกลุ่ม	4.08 (0.33)	มาก	3.78 (0.50)	มาก	2.81 (0.75)	ปานกลาง
6. การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่ เกิดขึ้น	3.81 (0.60)	มาก	3.78 (0.50)	มาก	2.81 (0.75)	ปานกลาง
7. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ สินค้าของกลุ่ม	4.07 (0.31)	มาก	3.79 (0.49)	มาก	2.81 (0.75)	ปานกลาง
8. มีส่วนร่วมในการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ในการ ดำเนินงานของกลุ่ม	4.34 (0.51)	มากที่สุด	3.79 (0.49)	มาก	2.81 (0.75)	ปานกลาง
9. มีส่วนร่วมให้คำแนะนำใน เรื่องที่มีความรู้ความชำนาญ ให้กับกลุ่ม	4.34 (0.51)	มากที่สุด	3.79 (0.49)	มาก	2.81 (0.75)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม ปรากฏผล ดังนี้

1. **กลุ่มระดับดี** ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ใน 4 ประเด็น ได้แก่ การผลิตสินค้าและ

บริการของกลุ่ม การลงทุนหรือระดมหุ้นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 5.00$) และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของกลุ่มและมีส่วนร่วมให้คำแนะนำในเรื่องที่มีความรู้ความชำนาญให้กับกลุ่มค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.34$) และมีส่วนร่วมระดับมาก ใน 5 ประเด็น ได้แก่ การควบคุมตรวจสอบการดำเนินธุรกิจกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม การจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 4.08, 4.07, 4.07, 4.05$ และ 3.81 ตามลำดับ)

2. กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากทั้งหมด ใน 9 ประเด็น ได้แก่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม มีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของกลุ่มมีส่วนร่วมให้คำแนะนำในเรื่องที่มีความรู้ความชำนาญให้กับกลุ่มค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.79$) การพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม การควบคุมตรวจสอบการดำเนินธุรกิจกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.78$) และ การผลิตสินค้าและบริการของกลุ่ม การลงทุนหรือระดมหุ้นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม และการจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.74$)

3. กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลางทั้งหมด ใน 9 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม การควบคุมตรวจสอบการดำเนินธุรกิจกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม มีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของกลุ่ม มีส่วนร่วมให้คำแนะนำในเรื่องที่มีความรู้ความชำนาญให้กับกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.81$) และการผลิตสินค้าและบริการของกลุ่ม การลงทุนหรือระดมหุ้นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม และการจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 2.76$)

ตารางที่ 4.18 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมือง
สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการรับผลประโยชน์

(n=160)

ประเด็น	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
1. การได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	4.92 (0.28)	มากที่สุด	4.60 (0.66)	มากที่สุด	3.51 (0.87)	มาก
2. การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	4.88 (0.28)	มากที่สุด	4.52 (0.54)	มากที่สุด	4.26 (0.36)	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	4.67 (0.17)	มากที่สุด	4.58 (0.59)	มากที่สุด	3.52 (0.40)	มาก
4. การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม	4.77 (0.76)	มากที่สุด	4.57 (0.92)	มากที่สุด	3.68 (0.88)	มาก
5. การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม	4.54 (0.98)	มากที่สุด	4.62 (0.77)	มากที่สุด	3.66 (0.39)	มาก

จากตารางที่ 4.18 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์ ปรากฏผล ดังนี้

1. **กลุ่มระดับดี** ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุดทั้ง 5 ประเด็น ได้แก่ การได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ($\bar{X} = 4.92, 4.88, 4.77, 4.67$ และ 4.54 ตามลำดับ)

2. **กลุ่มระดับปานกลาง** ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุดทั้ง 5 ประเด็น ได้แก่ การมีเพื่อน

เพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม และ การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X} = 4.62, 4.60, 4.58, 4.57$ และ 4.52 ตามลำดับ)

3. กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ($\bar{X} = 4.26$) และมีส่วนร่วมระดับมาก ใน 4 ประเด็น ได้แก่ การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.68, 3.66, 3.52$ และ 3.51 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.19 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมือง
สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ด้านการติดตามและประเมินผล

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
1. การติดตามและรับรู้ ความก้าวหน้าของธุรกิจ	4.53 (0.11)	มากที่สุด	3.94 (0.55)	มาก	2.83 (0.64)	ปานกลาง
1.1 การประชุม	5.00 (0.00)	มากที่สุด	3.94 (0.55)	มาก	3.52 (1.12)	มาก
1.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.05 (0.22)	มาก	3.94 (0.55)	มาก	2.14 (0.15)	น้อย
2. การติดตามผลการดำเนิน ธุรกิจกลุ่ม	4.52 (0.23)	มากที่สุด	3.92 (0.41)	มาก	2.74 (0.88)	ปานกลาง
2.1 การประชุม	5.00 (0.00)	มากที่สุด	3.92 (0.41)	มาก	3.24 (0.99)	ปานกลาง
2.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.03 (0.45)	มาก	3.92 (0.41)	มาก	2.24 (0.76)	น้อย
3. การประเมินผลการดำเนิน ธุรกิจของกลุ่มในรอบปี	4.52 (0.23)	มากที่สุด	3.92 (0.41)	มาก	2.53 (0.94)	น้อย
3.1 การประชุม	5.00 (0.00)	มากที่สุด	3.92 (0.41)	มาก	2.67 (1.01)	ปานกลาง
3.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.03 (0.45)	มาก	3.92 (0.41)	มาก	2.38 (0.86)	น้อย
4. การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของผู้นำและ คณะกรรมการกลุ่ม	4.03 (0.45)	มาก	3.92 (0.41)	มาก	2.55 (0.95)	น้อย
4.1 การประชุม	4.03 (0.45)	มาก	3.92 (0.41)	มาก	2.57 (0.97)	น้อย
4.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.03 (0.45)	มาก	3.92 (0.41)	มาก	2.52 (0.92)	น้อย

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ประเด็น	(n=160)					
	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
5. การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม	4.03 (0.61)	มาก	3.92 (0.54)	มาก	2.55 (1.16)	น้อย
5.1 การประชุม	4.03 (0.61)	มาก	3.92 (0.54)	มาก	2.86 (1.23)	ปานกลาง
5.2 การจัดเวทีวิเคราะห์ สถานการณ์	4.03 (0.61)	มาก	3.92 (0.54)	มาก	2.24 (1.09)	น้อย

จากตารางที่ 4.19 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านการติดตามและประเมินผล ปรากฏผล ดังนี้

1. การติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของธุรกิจ

1.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด คือ การประชุม ($\bar{X} = 5.00$) และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$)

1.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุดทั้ง 2 ประเด็น คือ การประชุมและ การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.94$)

1.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.83$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด คือ การประชุม ($\bar{X} = 3.52$) และ การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$)

2. การติดตามผลการดำเนินธุรกิจกลุ่ม

2.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด คือ การประชุม ($\bar{X} = 5.00$) และ การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)

2.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น คือ การประชุมและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.92$)

2.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือ การประชุม ($\bar{X} = 3.24$) และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$)

3. การประเมินผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในรอบปี

3.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด คือ การประชุม ($\bar{X} = 5.00$) และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$)

3.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น คือ การประชุมและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.92$)

3.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือ การประชุม ($\bar{X} = 2.67$) และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$)

4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม

4.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น คือ การประชุมและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.03$)

4.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น คือ การประชุมและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.92$)

4.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับน้อย ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับน้อย คือ การประชุมและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.57$ และ 2.52)

5. การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม

5.1 กลุ่มระดับดี ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น คือ การประชุมและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.03$)

5.2 กลุ่มระดับปานกลาง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น คือ การประชุมและการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.92$)

5.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ผลการศึกษา คือ สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับน้อย ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นมีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือ การประชุม ($\bar{X} = 2.86$) และการจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ มีส่วนร่วมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$)

ตารางที่ 4.20 สรุประดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการประเมินกลุ่มระดับดี ระดับปานกลาง ระดับปรับปรุง

ประเด็น	(n=160)							
	กลุ่มระดับดี (n=59)		กลุ่มระดับปานกลาง (n=80)		กลุ่มระดับปรับปรุง (n=21)		รวม (n=160)	
	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย	\bar{X} (S.D)	ความ หมาย
1. การวางแผนพัฒนากลุ่ม	4.29 (0.27)	มาก ที่สุด	3.61 (0.51)	มาก	2.73 (0.90)	ปาน กลาง	3.54 (0.57)	มาก
2. การดำเนินงานของกลุ่ม	4.31 (0.31)	มาก ที่สุด	3.77 (0.50)	มาก	2.79 (0.73)	ปาน กลาง	3.62 (0.51)	มาก
3. การรับผลประโยชน์	4.76 (0.49)	มาก ที่สุด	4.58 (0.70)	มาก ที่สุด	3.72 (0.58)	มาก	4.35 (0.59)	มาก ที่สุด
4. การติดตามและประเมินผล	4.33 (0.33)	มาก ที่สุด	3.92 (0.46)	มาก	2.64 (0.91)	ปาน กลาง	3.63 (0.57)	มาก

จากตารางที่ 4.20 สรุประดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินกลุ่มระดับดี ระดับปานกลาง ระดับปรับปรุง ปรากฏผล ดังนี้

1. การวางแผนการพัฒนากลุ่ม มีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก โดยกลุ่มระดับดี มีส่วนร่วมมากที่สุด กลุ่มระดับปานกลาง มีส่วนร่วมระดับมาก และกลุ่มระดับปรับปรุง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.29, 3.61,$ และ 2.73 ตามลำดับ)

2. การดำเนินงานของกลุ่ม มีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก โดยกลุ่มระดับดี มีส่วนร่วมมากที่สุด กลุ่มระดับปานกลาง มีส่วนร่วมระดับมาก และกลุ่มระดับปรับปรุง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.31, 3.77,$ และ 2.79 ตามลำดับ)

3. การรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมากที่สุด โดยกลุ่มระดับดี และกลุ่มระดับปานกลาง มีส่วนร่วมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$ และ 4.58) ส่วนกลุ่มระดับปรับปรุง มีส่วนร่วมระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$)

4. การติดตามและประเมินผลมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก โดยกลุ่มระดับดี มีส่วนร่วมมากที่สุด กลุ่มระดับปานกลาง มีส่วนร่วมระดับมาก และกลุ่มระดับปรับปรุง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.33, 3.92,$ และ 2.64 ตามลำดับ)

3.2 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.2.1 ด้านการวางแผน สมาชิกกลุ่มไม่ค่อยให้ความสำคัญในการวางแผนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ควรหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันจัดทำแผน วางแผน ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

3.2.2 ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม บางกลุ่มขาดความชำนาญในกระบวนการผลิตในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และขาดความรู้เรื่องการเลี้ยงโค ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปถ่ายทอดความรู้ให้มากขึ้น

3.2.3 ด้านการรับผลประโยชน์ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนยังไม่ค่อยไว้วางใจคณะกรรมการในการบริหารกลุ่ม ควรให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปอบรมหรือสร้างจิตสำนึกในการไว้วางใจให้กับสมาชิกบางคนที่ระดมหุ้นกับกลุ่ม

3.2.4 ด้านการติดตามและประเมินผล สมาชิกกลุ่มไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประเมินกลุ่ม ควรให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้และเน้นให้ความสำคัญเรื่องการประเมินผล ติดตามการทำงานของกลุ่ม

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจ

4.1 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

	n = 160	
สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปร	Mean	S.D.
1. ตัวแปรอิสระ		
1.1 ปัจจัยทางสังคม		
- อายุ (ปี) : x_1	54.00	9.09
- ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ปี) : x_2	2.91	0.80
1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ		
- รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน(บาท) ต่อปี : x_3	39,077.70	11,826.86
- จำนวนแรงงานในครัวเรือน: x_4	1.82	0.90
2. ตัวแปรตาม(การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน)		
- ระดับการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม : Y_1	3.34	0.57
- ระดับการร่วมดำเนินงานของกลุ่ม : Y_2	3.62	0.51
- ระดับการร่วมรับผลประโยชน์ : Y_3	4.35	0.59
- ระดับการร่วมติดตามและประเมินผล : Y_4	3.63	0.57
- ระดับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนภาพรวม Y_5	3.79	0.56

จากตารางที่ 4.21 สมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีอายุเฉลี่ย 54 ปี ระยะเวลาการเป็นสมาชิกเฉลี่ย 2.91 ปี รายได้ของการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 39,077.70 บาท จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 1.82 คน

ตารางที่ 4.22 เมตริกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

n = 160

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
X ₁	1.000	.097	-.140	-.023
X ₂		1.000	-.234	.198
X ₃			1.000	-.004
X ₄				1.000

จากตารางที่ 4.22 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยแต่ละคู่ โดยแสดงในรูปแบบเมตริกสัมพันธ์ (corelation matrix) ปรากฏผลดังนี้ ตัวแปรอิสระใช้ในการวิเคราะห์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันต่ำ คือ ความสัมพันธ์ในทางบวกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.097 ถึง 0.198 และความสัมพันธ์ในทางลบมีค่าอยู่ระหว่าง -0.004 ถึง -0.234 ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดมีความสัมพันธ์สูง (เกินกว่า 0.80) จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา multicollinearity ซึ่งจะเป็นการละเมิดข้อสมมุติฐานที่เกี่ยวกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

5.2 การแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

5.2.1 ด้านการร่วมวางแผนการพัฒนากลุ่ม (Y_1)

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน
วิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม

n = 160

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์		
	ถดถอย(b)	t	Sig.
ค่าคงที่	3.291	9.907	0.000
1.อายุ	-.007	-1.569	0.119
2.ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม	-.034	-.770	0.443
3.รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	2.257E-5	7.862**	0.000
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-.030	-.704	0.483

R² = 0.333 SEE = 0.53231 F = 19.337 Sig of F = 0.000

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุได้ค่า F = 19.337 Sig of F = 0.000 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม) ในรูปเชิงเส้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R²) มีค่าเท่ากับ 0.333 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 33.30 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ที่ 0.01 พบว่ามีจำนวน 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 พบว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ อายุ สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม และจำนวนแรงงานในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม ดังนี้

$$Y_1 = 3.291 + 2.257E-5 x_3$$

จากสมการ อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากลุ่ม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 1 ปัจจัย โดยรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (X_3) จะมีปฏิภาคเชิงบวก คือ ถ้าสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากลุ่มมาก ก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

4.2.2 ด้านการร่วมการดำเนินงานของกลุ่ม (Y_2)

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมดำเนินงานของกลุ่ม

n = 160

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์		
	ถดถอย(b)	t	Sig.
ค่าคงที่	2.746	8.248	0.000
1.อายุ	-.009	-1.828	0.069
2.ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม	.148	3.365**	0.001
3.รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	2.549E-5	8.863**	0.000
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-.001	-.027	0.979
R ² = 0.364 SEE = 0.53341 F = 22.168 Sig of F = 0.000			

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

จากตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้ค่า F = 22.168 Sig of F = 0.000 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมการดำเนินงานของกลุ่ม) ในรูปเชิงเส้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R²) มีค่าเท่ากับ 0.364 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 36.40 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ที่ 0.01 พบว่ามีตัวแปรจำนวน 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มและรายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วน อายุ และจำนวนแรงงานใน

ครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการดำเนินงานของกลุ่ม ดังนี้

$$Y_2 = 2.746 + 0.148x_2 + 2.549E-5 x_3$$

จากสมการ อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย โดย

- ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม (X_2) มีปฏิภาคเชิงบวก คือ ถ้าระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มนาน ก็จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากขึ้นตามไปด้วย
- รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม (X_3) มีปฏิภาคเชิงบวก คือ ถ้าสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มมาก ก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

4.2.3 ด้านการรับผลประโยชน์ (Y_3)

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

n = 160

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย(b)	t	Sig.
ค่าคงที่	4.035	10.759	0.000
1.อายุ	-.019	-	0.000
2.ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม	.145	3.645**	0.004
3.รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	2.446E-5	7.545**	0.000
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-.036	.759	0.449

$R^2 = 0.342$ SEE = 0.60104 F = 20.144 Sig of F = 0.000

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้ค่า $F = 20.144$ Sig of $F = 0.000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมการรับประโยชน์) ในรูปเชิงเส้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.342 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 34.20 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ที่ 0.01 พบว่ามีตัวแปรจำนวน 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มและรายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม และมีตัวแปรจำนวน 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ อายุ ส่วน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมรับผลประโยชน์

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ดังนี้

$$Y_3 = 4.035 - 0.019x_1 - 0.145x_2 + 2.446E-5x_3$$

จากสมการ อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ปัจจัย โดยที่

- อายุ (X_1) จะมีปฏิภาคเชิงลบ คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีอายุมากขึ้นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มน้อย
- ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม (X_2) จะมีปฏิภาคเชิงบวก คือ ถ้าระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มนาน ก็เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากขึ้นตามไปด้วย
- รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม (X_3) จะมีปฏิภาคเชิงบวก คือ ถ้าสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มมาก ก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

4.2.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล (Y_4)

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน
วิสาหกิจชุมชน ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

n = 160

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์		Sig.
	ถดถอย(b)	t	
ค่าคงที่	3.387	8.966	0.000
1.อายุ	-.007	-1.257	0.211
2.ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม	-.006	-0.130	0.897
3.รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	2.320E-5	7.186**	0.000
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-.039	0.841	0.402

R² = 0.324 SEE = 0.58323 F = 18.588 Sig of F = 0.000

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

จากตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุได้ค่า F = 18.588 Sig of F = 0.000 หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการติดตามและประเมินผล) ในรูปเชิงเส้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R²) มีค่าเท่ากับ 0.324 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 4 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 32.40 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ที่ 0.01 พบว่ามีตัวแปรจำนวน 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วน อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม และจำนวนแรงงานในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการติดตามและประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการติดตามและประเมินผล ดังนี้

$$Y_4 = 3.223 + 2.447E-5x_3$$

จากสมการ อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 1 ปัจจัย โดยรายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม (X₃) จะมีปฏิภาคเชิงบวก คือ ถ้าสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลมาก ก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

4.2.6 การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม (Y_3)

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม

n = 160

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย(b)	t	Sig.
ค่าคงที่	3.252	10.262	0.000
1. อายุ	-.009	-2.028*	0.044
2. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม	.022	0.538	0.591
3. รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	2.371E-5	8.658**	0.000
4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	-0.001	-0.025	0.980

$R^2 = 0.361$ SEE = 0.50782 F = 21.922 Sig of F = 0.000

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้ค่า $F = 21.922$ Sig of $F = 0.000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม) ในรูปเชิงเส้น โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.361 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 6 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 36.10 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ที่ 0.01 พบว่ามีตัวแปรจำนวน 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม และที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ที่ 0.05 พบว่ามีตัวแปรจำนวน 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ที่ 0.01 ได้แก่ อายุ ส่วนระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม และจำนวนแรงงานในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ได้สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
วิสาหกิจชุมชนในภาพรวม ดังนี้

$$Y_5 = 3.252 - 0.009x_1 + 2.371E-5 x_3$$

จากสมการ อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวม มีปัจจัยที่
เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย โดยที่

- อายุ (X_1) จะมีปฏิภาคเชิงลบ คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีอายุมากขึ้นจะเข้ามามี
ส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมน้อย

- รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม (X_3) จะมีปฏิภาคเชิงบวก คือ ถ้าสมาชิกเข้ามามีส่วน
ร่วมในการดำเนินงานมากในภาพรวมมาก ก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

ตารางที่ 4.28 สรุปการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก
ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

การดำเนินงาน	สมการถดถอย	นัยสำคัญทางสถิติ
1. ด้านการร่วมวางแผน พัฒนากลุ่ม	$Y_1 = 3.291 + 2.257E-5 x_3$ $R^2 = 0.333$	ระดับ 0.01 - เชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็น สมาชิกกลุ่ม
2. ด้านการร่วมการ ดำเนินงานของกลุ่ม	$Y_2 = 2.746 + 0.148x_2 + 2.549E-5 x_3$ $R^2 = 0.364$	ระดับ 0.01 - เชิงบวก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็น สมาชิกกลุ่ม และรายได้จากการเป็น สมาชิกกลุ่ม
3. การร่วมรับ ผลประโยชน์	$Y_3 = 4.035 - 0.019x_1 + 0.145 x_2$ $+ 2.446E-5 x_3$ $R^2 = 0.306$	ระดับ 0.01 - เชิงบวก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็น สมาชิกกลุ่ม และรายได้จากการเป็น สมาชิกกลุ่ม ระดับ 0.05 - เชิงลบ ได้แก่ อายุ
4. ด้านการติดตามและ ประเมินผล	$Y_4 = 3.223 + 2.447E-5 x_3$ $R^2 = 0.324$	ระดับ 0.01 - เชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็น สมาชิกกลุ่ม
5. การดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนใน ภาพรวม	$Y_5 = 3.252 - 0.009x_1 + 2.371E-5 x_3$ $R^2 = 0.361$	ระดับ 0.01 - เชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็น สมาชิกกลุ่ม ระดับ 0.05 - เชิงลบ ได้แก่ อายุ

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ในตารางที่ 4.23-4.28 สรุปได้ว่า

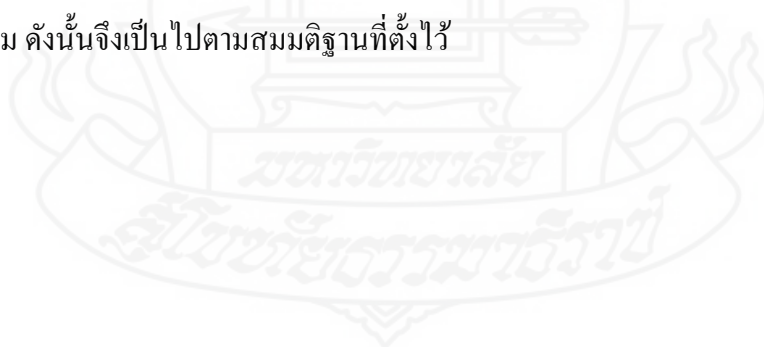
5.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนพัฒนากลุ่ม มี 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานของกลุ่ม มี 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม และรายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ มี 3 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มและ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล มี 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในภาพรวม มี 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ อายุ และรายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัยจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยนำเสนอในประเด็นสำคัญที่จำแนกออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย 4) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ที่ได้รับการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 จำนวนทั้งสิ้น 55 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 737 ราย โดยใช้สูตรของ Yamane จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 160 รายโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยแบ่งจำนวนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับดี 59 ราย ในระดับปานกลาง 80 รายและในระดับปรับปรุง 21 ราย และประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่สมาชิกถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 55 ราย

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดและปลายปิด แล้วตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา พร้อมนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับกลุ่มที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น และนำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลในพื้นที่อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 160 ราย ช่วงเวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน มกราคม 2559 ถึง เดือน มีนาคม 2559 และตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติของการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม

1.6 ผลการวิจัย จากการวิจัยข้อมูล สรุป ดังนี้

1.6.1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับดี ส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.20 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 55.03 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น เฉลี่ยร้อยละ 45.80 สถานภาพภายในกลุ่มส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 69.49 มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 6-10 ปี การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 100 เป็น สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและ กลุ่มลูกค้า ธกส. ตำแหน่งผู้นำทางสังคมส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 98.31 ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ทางสังคม การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ประชานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม และผู้นำท้องถิ่น การได้รับการอบรม/สัมมนา/ฝึกงานจากหน่วยงานภาครัฐร้อยละ 100 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/ดูงานจากหน่วยงานภาครัฐด้านการผลิตสินค้าและบริการ ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และด้านการตลาด ส่วนใหญ่ประกอบการเกษตรเป็นอาชีพหลัก รวบรวมรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 52,593.22 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่มีสภาพการเป็นหนี้สินจากธ.ก.ส. และกองทุนหมู่บ้าน จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.69 คน

2) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 51.39 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลาย เฉลี่ยร้อยละ 37.50 สถานภาพภายในกลุ่มส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 70.00 มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 6-10 ปี การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 100 เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตำแหน่งผู้นำทางสังคมส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 91.25 ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ทางสังคม การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ประชานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม การได้รับการอบรม/สัมมนา/ดูงาน จากหน่วยงานภาครัฐร้อยละ 98.80 เคยได้รับการอบรม/

สัมมนา/คูงาน จากหน่วยงานภาครัฐด้านการผลิตสินค้าและบริการ ส่วนใหญ่ประกอบการเกษตร เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 97.50 รวมรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 44,687.50 บาท ต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่มีสภาพการเป็นหนี้สินจากธ.ก.ส. จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.35 คน

3) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.10 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 55.62 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับ ประถมศึกษาตอนปลาย เฉลี่ยร้อยละ 33.30 สถานภาพภายในกลุ่มส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 76.19 มีสถานภาพเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มอยู่ระหว่าง 6-10 ปีการเป็นสมาชิกกลุ่ม อื่น ส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 100 เป็น สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และกลุ่มลูกค้า ธกส. ตำแหน่งผู้นำทาง สังคมส่วนใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 100 ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ในทางสังคม การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ประธานกลุ่ม และคณะกรรมการกลุ่มและผู้นำท้องถิ่น การได้รับการอบรม/สัมมนา/ฝึกงานจากหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 98.80 เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/ฝึกงานจากหน่วยงานภาครัฐด้านการผลิตสินค้าและ บริการ ส่วนใหญ่ประกอบการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 90.48 รวมรายได้จากการเป็นสมาชิก วิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 19,952.38 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่มีสภาพการเป็นหนี้สินจากกองทุน หมู่บ้าน จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.43 คน

4) ภาพรวมสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในทุกระดับ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ เฉลี่ย 54.00 ปี จบการศึกษาประถมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพการเกษตร ส่วนใหญ่มีสถานะ เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกอยู่ระหว่าง 6-10 ปี ส่วนใหญ่เป็นสมาชิก กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งใด ๆ ทางสังคม ส่วนใหญ่ได้รับการรับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่และ ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม เคยได้รับการอบรม/สัมมนา/ฝึกงานจากหน่วยงานภาครัฐ ด้านการผลิตสินค้าและบริการเป็นส่วนใหญ่ รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในรอบปี 39,077.70 บาท/ปี สมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สิน จำนวนแรงงานเฉลี่ย 1.82 ปี

1.6.2 ปัญหาของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สามารถสรุปได้เป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาการมีส่วนร่วม	กลุ่มระดับดี	กลุ่มระดับปานกลาง	กลุ่มระดับปรับปรุง
1. ด้านการวางแผนการพัฒนากลุ่ม	<p>ปัญหาระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การประชุมของกลุ่มเพื่อการวางแผนมีไม่บ่อยครั้ง 2.กลุ่มขาดความรู้ด้านการวางแผน 3.กลุ่มมีการวางแผนการตลาดไม่ต่อเนื่อง 4.สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน <p>ปัญหาระดับมาก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.กิจกรรมของกลุ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก 	<p>ปัญหาระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2.กลุ่มขาดความรู้ด้านการวางแผน 3.กลุ่มมีการวางแผนการตลาดไม่ต่อเนื่อง 4.กิจกรรมของกลุ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก 5.การประชุมของกลุ่มเพื่อการวางแผนมีไม่บ่อยครั้ง 	<p>ปัญหาระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2.การประชุมของกลุ่มเพื่อการวางแผนมีไม่บ่อยครั้ง 3.กลุ่มมีการวางแผนการตลาดไม่ต่อเนื่อง 4.กลุ่มขาดความรู้ด้านการวางแผน 5.กิจกรรมของกลุ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก
2. ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม	<p>ปัญหาระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงเวลา 2. กลุ่มขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ 3. การประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง 	<p>ปัญหาระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงเวลา 2.กลุ่มขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ 3. การประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง 	<p>ปัญหาระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงเวลา <p>ปัญหาระดับมาก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.การประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง 2.กลุ่มขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ปัญหาการมีส่วนร่วม	กลุ่มระดับดี	กลุ่มระดับปานกลาง	กลุ่มระดับปรับปรุง
3. ด้านการรับผลประโยชน์	<p>ปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <p>1. สมาชิกขาดการประชุมชี้แจงผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบากใจ</p> <p>ปัญหาในระดับมาก ได้แก่</p> <p>1. การดำเนินงานของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า</p> <p>ปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่</p> <p>1. การกำหนดผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม</p> <p>2. คณะกรรมการกลุ่มไม่มีความสามารถในการสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม</p>	<p>ปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <p>1. การดำเนินงานของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า</p> <p>2. การกำหนดผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม</p> <p>3. คณะกรรมการกลุ่มไม่มีความสามารถในการสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม</p> <p>ปัญหาการมีส่วนร่วม ระดับมาก</p> <p>1. สมาชิกขาดการประชุมชี้แจงผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบากใจ</p>	<p>ปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <p>1. การดำเนินงานของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า</p> <p>2. การกำหนด</p> <p>3. คณะกรรมการกลุ่มไม่มีความสามารถในการสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม</p> <p>4. สมาชิกขาดการประชุมชี้แจงผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>5. สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบากใจ</p>
4. ด้านการติดตามและประเมินผล	<p>ปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <p>1. สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผล</p> <p>ปัญหาในระดับมาก ได้แก่</p> <p>1. สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล</p> <p>2. สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของธุรกิจ</p> <p>3. สมาชิกไม่มีความรู้และไม่</p>	<p>ปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <p>1. สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของธุรกิจ</p> <p>2. สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล</p> <p>3. สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์</p>	<p>ปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่</p> <p>1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินผลอย่างจริงจัง</p> <p>ปัญหาในระดับมาก ได้แก่</p> <p>1. สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล</p> <p>2. สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้า</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ปัญหาการมีส่วนร่วม	กลุ่มระดับดี	กลุ่มระดับปานกลาง	กลุ่มระดับปรับปรุง
เข้าใจการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนทำให้ขาด การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	เข้าใจการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนทำให้ขาด การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	การประเมินผล 4..สมาชิกไม่มีความรู้และ ไม่เข้าใจการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนทำให้ขาด การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ของการดำเนินงานของ ธุรกิจ 3.สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์ การประเมินผล
ปัญหาาระดับปานกลาง ได้แก่ 1.เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นที่ เล็งในการประเมินผลอย่าง จริงจัง	ปัญหาาระดับปานกลาง ได้แก่ 1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการ เป็นที่เล็งในการ ประเมินผลอย่างจริงจัง	ปัญหาาระดับปานกลาง ได้แก่ 1. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการ เป็นที่เล็งในการ ประเมินผลอย่างจริงจัง	4.สมาชิกไม่มีความรู้และ ไม่เข้าใจการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนทำให้ขาด การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล

1.6.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน โดยสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน มีข้อเสนอแนะคือควรมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน และควรให้เจ้าหน้าที่มาแนะนำในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีข้อเสนอแนะคือควรให้หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตให้มาก และควรมีให้เจ้าหน้าที่เกษตรแนะนำการทำบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์มีข้อเสนอแนะคือควรให้เจ้าหน้าที่มาตรวจดูบัญชีกลุ่มให้ถูกต้อง และ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้สมาชิกอย่างเต็มที่
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีข้อเสนอแนะคือควรให้เจ้าหน้าที่มาร่วมประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และควรมีการประเมินศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

**1.6.4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนตามความคิดเห็นประธานกลุ่ม
สามารถสรุปได้เป็นตาราง ดังนี้**

ตารางที่ 5.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนตามความคิดเห็นของ
ประธานกลุ่ม

การมีส่วนร่วม	กลุ่มระดับดี	กลุ่มระดับปานกลาง	กลุ่มระดับปรับปรุง
1. ด้านการวางแผน พัฒนากลุ่ม	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ 1.การวางแผนกำหนดทิศ ทางการพัฒนากลุ่ม 2.การวางแผนด้านการตลาด 3.การวางแผนด้านการเงิน การลงทุนของกลุ่ม 4.การกำหนดบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการวิสาหกิจ ชุมชน 5.การวางแผนการพัฒนา ทักษะความรู้ 6.การวางแผน โฆษณา ประชาสัมพันธ์กลุ่ม 7.การวางแผนการพัฒนา คุณภาพสินค้าและบริการ 8.การวางแผนและการจัดทำ แผนการดำเนินธุรกิจของ วิสาหกิจชุมชน	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ 1.การวางแผนด้านการเงิน การลงทุนของกลุ่ม 2.การวางแผนกำหนดทิศ ทางการพัฒนากลุ่ม 3.การวางแผนการพัฒนา คุณภาพสินค้าและบริการ 4.การกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการ วิสาหกิจชุมชน 5.การวางแผนด้าน การตลาด 6.การพัฒนาทักษะ ความรู้ 7.การวางแผนโฆษณา ประชาสัมพันธ์กลุ่ม 8.การวางแผนและการ จัดทำแผนการดำเนิน ธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน	มีส่วนร่วมระดับปาน กลาง ได้แก่ 1.การวางแผนด้านการเงิน การลงทุนของกลุ่ม 2.การวางแผนการพัฒนา สินค้าและบริการ 3.การกำหนดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการ วิสาหกิจชุมชน 4.การวางแผนการพัฒนา ทักษะความรู้ 5.การวางแผนและการ จัดทำแผนการดำเนิน ธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน มีส่วนร่วมระดับน้อย ได้แก่ 1.การวางแผนการ วางแผนกำหนดทิศ ทางการพัฒนากลุ่ม 2.การวางแผนโฆษณา ประชาสัมพันธ์กลุ่ม 3.การวางแผนด้าน การตลาด

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	กลุ่มระดับดี	กลุ่มระดับปานกลาง	กลุ่มระดับปรับปรุง
2. ด้านการดำเนินงาน ของกลุ่ม	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ 1.การผลิตสินค้าและบริการ ของกลุ่ม 2.การลงทุนหรือระดมหุ้น ในการทำกิจกรรมของกลุ่ม 3. มีส่วนร่วมในการ สนับสนุนวัตถุประสงค์ใน การดำเนินงานของกลุ่ม 4.มีส่วนร่วมให้คำแนะนำใน เรื่องที่มีความรู้ความชำนาญ ให้กับกลุ่ม มีส่วนร่วมระดับมากได้แก่ 1.การควบคุมตรวจสอบการ ดำเนินธุรกิจกลุ่ม 2.การพัฒนาคุณภาพสินค้า/ บริการของกลุ่ม 3.การโฆษณา ประชาสัมพันธ์สินค้าของ กลุ่ม 4.การจำหน่ายสินค้า/บริการ ของกลุ่ม 5. การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของกลุ่ม ที่เกิดขึ้น	มีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ 1.การโฆษณา ประชาสัมพันธ์สินค้าของ กลุ่ม 2.มีส่วนร่วมในการ สนับสนุนวัตถุประสงค์ใน การดำเนินงานของกลุ่ม 3.มีส่วนร่วมให้คำแนะนำ ในเรื่องที่มีความรู้ความ ชำนาญให้กับกลุ่ม 4.การพัฒนาคุณภาพ สินค้า/บริการของกลุ่ม 5.การควบคุมตรวจสอบ การดำเนินธุรกิจกลุ่ม 6.การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของ กลุ่มที่เกิดขึ้น 7. การผลิตสินค้าและ บริการของกลุ่ม 8.การลงทุนหรือระดม หุ้นในการทำกิจกรรมของ กลุ่ม 9.การจำหน่ายสินค้า/ บริการของกลุ่ม	มีส่วนร่วมระดับปาน กลางได้แก่ 1.การพัฒนาคุณภาพ สินค้า/บริการของกลุ่ม 2.การควบคุมตรวจสอบ การดำเนินธุรกิจกลุ่ม 3.การแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจแก้ปัญหาของ กลุ่มที่เกิดขึ้น 4.การโฆษณา ประชาสัมพันธ์สินค้าของ กลุ่ม 5.มีส่วนร่วมในการ สนับสนุนวัตถุประสงค์ใน การดำเนินงานของกลุ่ม 6.มีส่วนร่วมให้คำแนะนำ ในเรื่องที่มีความรู้ความ ชำนาญให้กับกลุ่ม 7.การผลิตสินค้าและ บริการของกลุ่ม 8. การลงทุนหรือระดม หุ้นในการทำกิจกรรมของ กลุ่ม 9.การจำหน่ายสินค้า/ บริการของกลุ่ม

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	กลุ่มระดับดี	กลุ่มระดับปานกลาง	กลุ่มระดับปรับปรุง
3. ด้านการรับ ผลประโยชน์	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ 1. การได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 2. การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 3. การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม 4. การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม 5. การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ 1. การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม 2. การได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3. การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม 4. การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม 5. การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ 1. การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจ มีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม 2. การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม 3. การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม 4. การได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. ด้านการติดตามและ ประเมินผล	มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ได้แก่ 1. การติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของธุรกิจ 2. การติดตามผลการดำเนินธุรกิจกลุ่ม 3. การประเมินผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในรอบปี มีส่วนร่วมระดับมากได้แก่ 1. การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม	มีส่วนร่วมระดับมาก ได้แก่ 1. การติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของธุรกิจ 2. การติดตามผลการดำเนินธุรกิจกลุ่ม 3. การประเมินผลการดำเนิน ธุรกิจของกลุ่มในรอบปี 4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม	มีส่วนร่วมระดับปานกลาง ได้แก่ 1. การติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของธุรกิจ 2. การติดตามผลการดำเนิน ธุรกิจกลุ่ม 3. การประเมินผลการดำเนิน ธุรกิจของกลุ่มในรอบปี มีส่วนร่วมระดับน้อย ได้แก่ 1. การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำ

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	กลุ่มระดับดี	กลุ่มระดับปานกลาง	กลุ่มระดับปรับปรุง
	2.การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม	5.การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม	2.คณะกรรมการกลุ่ม และการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม

1.6.5 ข้อเสนอแนะ

ประธานวิสาหกิจชุมชนให้ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) **ด้านการวางแผน** สมาชิกกลุ่มไม่ค่อยให้ความสำคัญในการวางแผนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมาร่วมกันจัดทำแผน วางแผน ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2) **ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม** บางกลุ่มขาดความชำนาญในกระบวนการผลิตในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และขาดความรู้เรื่องการเลี้ยงโค ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปถ่ายทอดความรู้ให้มากขึ้น

3) **ด้านการรับผลประโยชน์** สมาชิกวิสาหกิจชุมชนยังไม่ค่อยไว้วางใจคณะกรรมการในการบริหารกลุ่ม ควรให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปอบรมหรือสร้างจิตสำนึกในการไว้วางใจให้กับสมาชิกบางคนที่ระดมหุ้นกับกลุ่ม

4) **ด้านการติดตามและประเมินผล** สมาชิกกลุ่มไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประเมินกลุ่ม ควรให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้และเน้นให้ความสำคัญเรื่องการประเมินผล ติดตามการทำงานของกลุ่ม

1.6.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

1) **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน** ในด้านการร่วมวางแผนพัฒนากลุ่ม ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 1 ตัวแปร โดยจำแนกเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ได้แก่ รายได้จากความเป็นสมาชิกกลุ่ม

2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในด้านการดำเนินงานของกลุ่ม ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 2 ตัวแปร โดยจำแนกเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มและรายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในด้านการรับผลประโยชน์ ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 2 ตัวแปร โดยจำแนกเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มและรายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม และตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ จำนวน 1 ตัว ได้แก่ อายุ

4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในด้านการติดตามและประเมินผล ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 1 ตัวแปร โดยจำแนกเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

6) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในภาพรวม ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 1 ตัวแปร โดยจำแนกเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ได้แก่ รายได้จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม สำหรับตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 มีตัวแปรจำนวน 1 ตัวแปร โดยจำแนกเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความสัมพันธ์ในเชิงลบ ได้แก่ อายุ

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ และความคิดเห็นของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 การศึกษาปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1) ปัจจัยทางสังคม จากการศึกษาพบว่า

(1) อายุ ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เฉลี่ยทั้ง 3 ระดับมีอายุ 54.01 ปี มี

ความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการดำเนินงานในภาพรวม สอดคล้องกับ ปิยะนุช กลิ่นคล้าย (2552, น. 99-100) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 42.79 ปี และสอดคล้องกับ ดาวใจ ดอกไม้คลี่ (2556, น.106) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าอายุเฉลี่ยของสมาชิก 48.05 ปี และสอดคล้องกับ สุภัท สุขสุคนธ์ (2555, น. 99) ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มระดับดี มีอายุเฉลี่ยของสมาชิก 42.8 ปี กลุ่มระดับปานกลาง มีอายุเฉลี่ยของสมาชิก 42.9 ปี กลุ่มระดับปรับปรุง มีอายุเฉลี่ยของสมาชิก 44.5 ปี ซึ่งมีอายุใกล้เคียงกัน

(2) ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานของกลุ่มและการร่วมรับผลประโยชน์ สอดคล้องกับ เฉลิมพล เขตบุรี (2555, น. 96) ศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 4.44 ปี และสอดคล้องกับ ธัญญะวิ รัตนศิริพลภัทร์ (2555, น. 67) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉลี่ย 4.04 ปี

2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษา พบว่า รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ คมกฤษ อุทะโก (2550, น. 186) ศึกษาผลการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ไปปฏิบัติ: ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี พบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 3,000 บาทต่อการประกอบอาชีพวิสาหกิจชุมชน และสอดคล้องกับ เฉลิมพล เขตบุรี (2555, น. 96) ศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ พบว่า มีรายได้ในการร่วมกิจกรรม

วิสาหกิจชุมชน เป็นค่าตอบแทนแรงงานในการร่วมกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน โดยเฉลี่ย 1,635 บาท และเงินปันผลโดยเฉลี่ย 1,267.38 บาทต่อคน

2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1) *ปัญหาด้านการวางแผนการพัฒนากลุ่ม* สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 กลุ่ม และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนซึ่งสอดคล้องกับสุมิตรา อภิชัย (2549, น. 64) ที่ศึกษาความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ไว้ว่า ผู้นำกลุ่มต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากแผนจะแสดงถึงข้อมูลการปฏิบัติงานในอนาคตของกลุ่ม เป็นการแสดงข้อมูลเชิงวิเคราะห์ให้เห็นถึงโอกาสที่ธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้ โดยสมาชิกกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนร่วมกัน

2) *ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน* สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงบางเวลา จึงทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3) *ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์* พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มระดับดี และปานกลาง มีปัญหาในการมีส่วนร่วมระดับมาก กลุ่มระดับดี มีปัญหาในเรื่อง สมาชิกขาดประชุมชี้แจงผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง และ สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบากราย ส่วนกลุ่มระดับปานกลางมีปัญหาจากการดำเนินงานของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า การกำหนดผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม และคณะกรรมการกลุ่มไม่สามารถสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วน ส่วนกลุ่มระดับปรับปรุงมีปัญหาในการรับผลประโยชน์ทุกระดับซึ่งสอดคล้องกับ มัทนา ไชยจิตต์ (2552, น. 24) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า อำเภอลำดวน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มของสมาชิก ส่วนผลการศึกษาความคาดหวังมากที่สุดในผลประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ สมาชิกต้องการรายได้ที่เพิ่มขึ้นและเงินปันผล และต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์จึงเสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ควรมีการชี้แจงรายละเอียดการใช้จ่ายเงิน และกลุ่มควรเปิดโอกาสให้มีการเพิ่มหุ้นประจำปีซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสามารถ แทนวิสุทธิ์ (2548, น. 48) ให้ข้อเสนอแนะว่า กลุ่มควรมีการสะสมทุนเรือนหุ้นจากการถือหุ้นของสมาชิก

4) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก พบว่า สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผล เห็นควรให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้าไปชี้แจงรายละเอียดการประเมินผลให้กับกลุ่มให้เข้าใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องแสงเดือน พงษาชัย (2550, น. 85) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่าปัญหาและข้อเสนอแนะสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่จะระบุว่า มีปัญหาเรื่องไม่ค่อยมีเวลา ไม่มีความรู้และไม่ทราบถึงช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องวิสาหกิจชุมชนผ่านช่องทางหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและเกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ในการวางแผนการพัฒนากลุ่ม การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ มาก จึงอภิปรายสาเหตุของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนี้

1) *กลุ่มระดับดี* สมาชิกมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด ในทุกประเด็น เรียงลำดับ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของกลุ่ม และการวางแผนการพัฒนากลุ่ม ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสรวิญญา ภูมิภู (2550, น.73) ที่พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนในระดับปานกลางโดยมีส่วนร่วมสูงสุดคือการพิจารณาแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับสมาชิกกลุ่มทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกส่วนใหญ่เข้าร่วมกลุ่มเพราะมุ่งหวังที่จะได้รับผลประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่ม

2) *กลุ่มระดับปานกลาง* สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับมาก โดยที่มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด คือ การรับผลประโยชน์ ส่วนอีก 3 ประเด็น มีส่วนร่วมระดับมาก ซึ่งได้แก่ การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของกลุ่ม และการวางแผนการพัฒนากลุ่ม

3) *กลุ่มระดับปรับปรุง* สมาชิกมีส่วนร่วมเฉลี่ยระดับปานกลาง โดยที่มีส่วนร่วมระดับมาก คือ การรับผลประโยชน์ ส่วนอีก 3 ประเด็น มีส่วนร่วมระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ การดำเนินงานของกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับ สำราญ คำภีระแปง (2549, น. 51) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ที่พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลในระดับปานกลางโดยมีส่วนร่วมสูงสุดคือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์เนื่องจากสมาชิกให้ความสำคัญเรื่องผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมปัญหาในการผลิตการตลาดและการจัดการกลุ่มหากมีปัญหามหาชิกกลุ่มสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์กับการวางแผนการพัฒนากลุ่ม มีส่วนร่วมระดับปานกลางเช่นกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 กลุ่มระดับดี ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในประเด็นดังนี้

- 1) ด้านการวางแผนพัฒนา กลุ่ม ได้แก่ การวางแผนและการจัดทำแผนการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนให้ชัดเจน
- 2) ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพสินค้า บริการของกลุ่ม และการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม
- 3) ด้านการรับผลประโยชน์ ได้แก่ การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ควรสร้างกิจกรรมสัมพันธ์ให้กับกลุ่ม ให้รู้จักคุ้นเคยกันให้มากขึ้น
- 4) ด้านการติดตามและประเมินผล ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำ และคณะกรรมการกลุ่มและการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม ควรมีการติดตามและประเมินผลให้มากขึ้นทั้งผู้นำกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม

3.1.2 กลุ่มระดับปานกลาง ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในประเด็นดังนี้

- 1) ด้านการวางแผนพัฒนา กลุ่ม ได้แก่ ได้แก่ การวางแผนและการจัดทำแผนการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนให้ชัดเจน โดยเชิญหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องมาช่วยวางแผนการพัฒนา กลุ่ม
- 2) ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ การผลิตสินค้าและบริการของกลุ่ม การลงทุนระดมหุ้นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม และการจำหน่ายสินค้า บริการของกลุ่ม ควรมีการชักชวนให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น
- 3) ด้านการรับผลประโยชน์ ได้แก่ การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ควรมีการเชิญชวนให้สมาชิกเข้ามาระดมหุ้น หรือกำหนดการจัดสวัสดิการกลุ่มให้ชัดเจน
- 4) ด้านการติดตามและประเมินผล ได้แก่ การติดตามผลการดำเนินธุรกิจกลุ่ม การดำเนินธุรกิจของกลุ่มในรอบปี การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มและการประเมินการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม ควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

3.1.3 กลุ่มระดับปรับปรุง ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในประเด็นดังนี้

1) ด้านการวางแผนพัฒนากลุ่ม ได้แก่ การวางแผนกำหนดทิศทางพัฒนากลุ่ม เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ควรมีการประชุมกลุ่มให้บ่อยขึ้น โดยเชิญหน่วยงานราชการเข้าร่วมประชุมและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อจะได้วางแผนร่วมกัน และการวางแผนด้านการตลาด เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ควรมีการประชุมกลุ่มและเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพาณิชย์จังหวัด มาร่วมประชุมเพื่อหาช่องทางทางการตลาดเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

2) ด้านการดำเนินงานของกลุ่ม ได้แก่ การผลิตสินค้าและบริการของกลุ่ม เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ควรไปศึกษาดูงานและหาความรู้เพิ่มเติมด้านการผลิตสินค้าหรือบริการให้ได้มาตรฐานและสามารถแข่งขันกับสินค้าอื่นได้ ควรหาผู้เชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าด้านต่าง ๆ มาให้ความรู้ ฝึกประสบการณ์ในการทำเพื่อสินค้าจะได้มีคุณภาพ การลงทุนหรือการระดมหุ้นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ควรมีการเชิญชวนสมาชิกให้เข้ามาระดมหุ้นและมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้ชัดเจน จะเป็นสิ่งจูงใจให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มมากขึ้น และการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของกลุ่ม เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ควรมีการจัดทำแผนให้สมาชิกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการจำหน่ายสินค้า และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับกลุ่มอื่นในด้านการจำหน่ายสินค้า

3) ด้านการรับผลประโยชน์ ได้แก่ การรับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกประเด็น ควรเชิญชวนให้สมาชิกเข้ามาระดมหุ้น และร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มให้มากขึ้น เพื่อที่จะมีรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น

4) ด้านการติดตามและประเมินผล ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในรอบปี เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ควรเชิญชวนให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลธุรกิจของกลุ่ม โดยเชิญหน่วยงานราชการเข้าร่วมด้วยเพื่อที่จะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ควรให้ความสำคัญกับสมาชิกทุกคน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านติดตามและประเมินผลของกลุ่ม เพื่อที่จะได้รับทราบการดำเนินธุรกิจของกลุ่มว่าจะดำเนินไปในทางทิศทางใด คู่แข่งค่ากับการลงทุนหรือลงแรงประกอบธุรกิจของกลุ่ม

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่นอื่น ๆ หรือประเด็นหัวข้ออื่น ๆ เพราะสภาพสังคมและเศรษฐกิจแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

3.2.2 ควรศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จในเชิงลึกเพื่อหาแนวทางพัฒนาเพื่อนามาปรับใช้ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอื่น ๆ

3.2.3 การศึกษากระบวนการทำแผนขับเคลื่อนในกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนตามนโยบายรัฐสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร (2558). *คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ 2558*.
(อัครา)
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2554). *สหกรณ์ 7 ประเภทส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์* โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัดสาขา 4 นนทบุรี
- กองส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร. (2558). *การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน*
[ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.sceb.doae.go.th>
ค้นคืนวันที่ 13 มีนาคม 2558
- คมกฤษ อุทะโก. (2550). *ผลการนำนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา อำเภอ
เมือง จังหวัดลพบุรี* (รายงานการศึกษาวิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- เฉลิมพล เขตบุรี. (2555). *การดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมือง จังหวัด
บึงกาฬ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ชาญยุทธ์ ภาณุทัต. (2555). *การจัดการธุรกิจชุมชนในเอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์
วิชาชีพส่งเสริมการเกษตรหน่วยที่ 12 หน้า 19-24* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
นนทบุรี. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
กรุงเทพมหานคร.
- ดุสิต เวชกิจ. (2535). *การมีส่วนร่วมของประชาชนและการระดมทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ชุมชน ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาป่าไม้ชุมชนหน่วยที่ 5 หน้า 213 – 214*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ดาวใจ ดอกไม้กลิ่น. (2556). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอ
พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). *ในประมวลสาระชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์และสังคม เกี่ยวกับการจัดการ
สิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรม บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี

- ทัศนีย์ บุญเกล้า. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัด นครพนม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* แอล.ที.เพรส, กรุงเทพมหานคร.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2537). *กลวิธี แนวทางวิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนา กรุงเทพมหานคร ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดลปรีชาติวาลัย, กรุงเทพมหานคร.*
- นิตยา ตั้งสุขธวัช. (2550). *ความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอ เขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. (2547). *การวิจัยการส่งเสริมการเกษตรแบบมีส่วนร่วม ในประมวลสาระ ชุติวิชาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรหน่วยที่ 9* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ปิยนุช กลิ่นคล้าย. (2552). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจ ชุมชนในอำเภอสамชัย จังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พัชรี พงษ์ศิริ. (2541). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการ จัดหางาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- มัทนา ไชยจิตต์. (2552). *การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้า อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก (การค้นคว้าแบบอิสระ)* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และราชการ.* บั๊คพอยท์, กรุงเทพมหานคร.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). *หลักการพัฒนาชุมชนและหลักการพัฒนาชนบท* ไทยอนุเคราะห์, กรุงเทพมหานคร
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542.* กรุงเทพมหานคร.
- วุฒิชัย จ้านงค์. (2523). *พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ* โอเดียนสโตร์, กรุงเทพมหานคร.

- ชัยฤทธิ์ วัฒนศิริกุลภัทร์. (2555). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สริญา ภูมิภ. (2550). การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตและการแปรรูปทางการเกษตรในจังหวัดลาปาง (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สามารถ แทนวิสุทธิ. (2548). การเปรียบเทียบกระบวนการบริหารและผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น (การศึกษาแบบอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุปราณี ระวังดี. (2556). การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร ในจังหวัดยโสธร(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เสรี พงศ์พิศ. (2546). ฐานคิดจากแผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชนกรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ภูมิปัญญาไท, กรุงเทพมหานคร.
- แสงเดือน พงษาชัย. (2550). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุนทรีย์ โคมิน. (2542). เจตคติกับพฤติกรรมมนุษย์ ใน เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไป หน่วย ที่ 8 หน้า 394 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุพัตรา สุภาพ. (2545). สังคมวิทยา .พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพมหานคร
- สุภัท สุขสุนนท์. (2555). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ๒) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุภาภรณ์ ครองยุติ.(2555). แนวทางการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี สู่วิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุวิสาส์ กันตอนันตพร. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- สุมิตรา อภิชัย. (2549). *ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เสาวภา สวัสดิ์มงคล.(2553). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอ เมืองลำพูน จังหวัดลำพูน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). *พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548* กรมส่งเสริมการเกษตร, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย. (2558). *เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสุโขทัย วันที่ 26 สิงหาคม 2558 ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดสุโขทัย ชั้น 3 จังหวัดสุโขทัย (อัดสำเนา)*
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย. (2558). *แผนพัฒนาการเกษตรประจำปี 2558 . (อัดสำเนา)*
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย. (2558). *แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน. (อัดสำเนา)*
- สำราญ คำภิระเปง. (2549). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกร อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- อรชา วงศาโรจน์. (2553). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต)มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure For Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies. New York: Cornell University Press.*
- Chapin, F.S. and A.M. Starfield, 1997: *Time lags and novel ecosystems in response to transient climatic change in arctic Alaska. Climatic Change, 35, 215-217*
- Putti. (1987). *Work values and organizational commitment: A study in the Asian context. Human Relations. 4(2): 275-288.*
- United Nations (1981). *Yearbook of International Trade Statistics. United Nations: UN Press.*

Taro Yamane (1973).Statistics : An Introductory Analysis.3rd en New York : Harper&Row
Publishers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2559

ชุดที่ 1 สำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

แบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

คำชี้แจง :แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นผู้ตอบ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่านผู้วิจัยรับรองว่าจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

โดยผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

1.1 ปัจจัยทางสังคม

1. เพศ () 1. หญิง () 2. ชาย
2. อายุ.....ปี (มากกว่า 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา () 1. ไม่ได้รับการศึกษา () 5.มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.
 () 2. ประถมศึกษาตอนต้น () 6. อนุปริญญาหรือปวส.
 () 3. ประถมศึกษาตอนปลาย () 7. ปริญญาตรี
 () 4. มัธยมศึกษาตอนต้น () 8. อื่นๆ (ระบุ).....

4. สถานภาพภายในกลุ่ม
- () 1. รองประธาน () 2. เลขานุการ
 () 3. เภรัญญิก () 4. ประชาสัมพันธ์
 () 5. สมาชิก
5. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำนวนกี่ปี (เกิน 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี)
- () 1. น้อยกว่า 3 ปี () 2. จำนวน 3-5 ปี
 () 3. จำนวน 6-10 ปี () 4. มากกว่า 10 ปี
6. การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร () กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
 () กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร () กลุ่มลูกค้า ธกส.
 () กลุ่มยุวเกษตรกร () กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
 () กลุ่มสหกรณ์การเกษตร () อื่น ๆ ระบุ.....
7. ตำแหน่งผู้นำทางสังคมที่เป็นหรือเคยเป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () ด้านการปกครอง () ด้านการเกษตร
 () ด้านการศึกษา () ด้านสาธารณสุข
 () ไม่มีตำแหน่ง ๆ
8. การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
- () ไม่ได้รับ
 () ได้รับ () เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่
 () ประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม
 () ผู้นำท้องถิ่น
 () เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่
 () สื่อสิ่งพิมพ์
 () อินเทอร์เน็ต
 () อื่น ๆ ระบุ.....

9. การได้รับการอบรม/สัมมนา/ดูงานจากหน่วยงานภาครัฐ

- () ไม่เคย
 () เคย () ด้านการผลิตสินค้าและบริการ () ด้านการตลาด
 () ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ () อื่น ๆ ระบุ.....
 () ด้านการจัดทำบัญชี

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพในครัวเรือนของสมาชิก

- () 1. ประกอบการเกษตร () 2. งานมีเงินเดือนประจำ
 () 3. รับจ้างทำการเกษตร () 4. ประกอบธุรกิจการค้า
 () 5. รับจ้างทั่วไป () 6. อื่นๆ (ระบุ).....

2. รายได้ของการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการประกอบกิจการ.....บาท/ปี

3. สภาพการการเป็นหนี้สิน

- () ไม่มีหนี้สิน
 () มีหนี้สิน () ธ.ก.ส. () กองทุนหมู่บ้าน
 () นายทุนนอกระบบ () ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ
 () สหกรณ์การเกษตร () อื่น ๆ ระบุ.....

4. จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน(อายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

2.1 ระดับปัญหาของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน มีให้เลือก 5 ระดับ

- 5 = ระดับการมีปัญหามากที่สุด
 4 = ระดับการมีปัญหามาก
 3 = ระดับการมีปัญหปานกลาง
 2 = ระดับการมีปัญหาน้อย
 1 = ระดับการมีปัญหาน้อยที่สุด

ประเด็นปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากลุ่ม					
1.1. การประชุมของกลุ่มเพื่อการวางแผนมีไม่บ่อยครั้ง					
1.2. กลุ่มขาดความรู้ด้านการวางแผน					
1.3. กลุ่มมีการวางแผนการตลาดไม่ต่อเนื่อง					
1.4. กิจกรรมของกลุ่มไม่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก					
1.5. สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน					
2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม					
2.1. การประชุมของกลุ่มชี้แจงการดำเนินงานไม่บ่อยครั้ง					
2.2. กลุ่มขาดงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐ					
2.3. กลุ่มขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และขาดวัตถุดิบเป็นบางช่วงเวลา					
2.4. ผลผลิตก้นถังสินค้าไม่ได้มาตรฐาน					
2.5. กลุ่มขาดตลาดเพื่อรองรับสินค้า/ตลาดรองรับไม่แน่นอน					
3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
3.1. การดำเนินของกลุ่มให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า					
3.2. การกำหนดผลประโยชน์ไม่เป็นธรรม					
3.3. คณะกรรมการกลุ่มไม่มีความสามารถในการสร้างเงื่อนไขให้สมาชิกมีส่วนร่วม					
3.4. สมาชิกขาดการประชุมชี้แจงผลประโยชน์อย่างต่อเนื่อง					
3.5. สมาชิกมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติทำให้การตัดสินใจเกิดความลำบากร					
4. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล					
4.1. สมาชิกไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล					
4.2. สมาชิกขาดการติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของธุรกิจ					
4.3. สมาชิกไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผล					
4.4. สมาชิกไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
4.5. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นที่เล็งในการประเมินผลอย่างจริงจัง					

2.2 ข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

คำแนะนำ โปรดระบุข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในด้านต่างๆ

ด้านการมีส่วนร่วม	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
.....
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นายสำเร็จ ภูมลา

2569001072

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2559

ชุดที่ 2 สำหรับประธานวิสาหกิจชุมชน

ชื่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ถูกประเมิน.....

ชื่อวิสาหกิจชุมชน.....

แบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์**การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย**

คำชี้แจง :แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับประธานวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นผู้ตอบ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ในชุดที่ 1 เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่านผู้วิจัยรับรองว่าจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน**ตามความเห็นของประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน****ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน****ตามความเห็นของประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน**

โดยผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

หน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ตามความเห็นของประธานวิสาหกิจชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ประธานคิดเห็นต่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ตอบแบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 มีให้เลือก 5 ระดับ

5 = ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

4 = ระดับการมีส่วนร่วมมาก

3 = ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

2 = ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

1 = ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากลุ่ม

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1. การวางแผนการกำหนดทิศทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน					
1.1การประชุมกลุ่ม					
1.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
1.3การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					
2. การวางแผนด้านการเงินการลงทุนของวิสาหกิจชุมชน					
2.1การประชุมกลุ่ม					
2.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
2.3การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					
3. การวางแผนด้านการพัฒนาทักษะความรู้					
3.1การประชุมกลุ่ม					
3.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
3.3การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					
4. การวางแผนการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ					
4.1การประชุมกลุ่ม					
4.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
4.3การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					
5. การวางแผนและจัดทำแผนการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจ					
5.1การประชุมกลุ่ม					
5.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
5.3การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					
6. การวางแผนด้านการตลาด					
6.1การประชุมกลุ่ม					
6.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
6.3การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					
7.การวางแผนการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ					
7.1การประชุมกลุ่ม					
7.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
7.3การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
8. การวางแผนโฆษณาประชาสัมพันธ์กลุ่ม					
8.1 การประชุมกลุ่ม					
8.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
8.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ					

1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1. การผลิตสินค้าและบริการของกลุ่ม					
2. การลงทุนหรือระดมหุ้นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม					
3. การจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่ม					
4. การพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการของกลุ่ม					
5. การควบคุมตรวจสอบการดำเนินธุรกิจกลุ่ม					
6. การแสดงความคิดเห็นตักเตือนใจแก้ปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น					
7. การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม					
8. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานของกลุ่ม					
9. มีส่วนร่วมให้คำแนะนำในเรื่องที่มีความรู้ความชำนาญให้กับกลุ่ม					

1.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1. การได้รับผลประโยชน์ทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น					
2. การได้รับสวัสดิการจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน					
3. การมีส่วนร่วมรับผลกำไรจากการร่วมดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
4. การมีส่วนร่วมรับเงินปันผลเฉลี่ยจากการร่วมดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม					
5. การมีเพื่อนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม					

1.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1. การติดตามและรับรู้ความก้าวหน้าของธุรกิจ					
1.1 การประชุม					
1.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
2. การติดตามผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม					
2.1 การประชุม					
2.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
3. การประเมินผลการดำเนินธุรกิจของกลุ่มในรอบปี					
3.1 การประชุม					
3.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม					
4.1 การประชุม					
4.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					
5. การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกกลุ่ม					
5.1 การประชุม					
5.2 การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนตามความเห็น ของ
ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

คำแนะนำ โปรดระบุข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นายสำเริง ภูมลา

2569001072

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตารางภาคผนวกที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มระดับดี

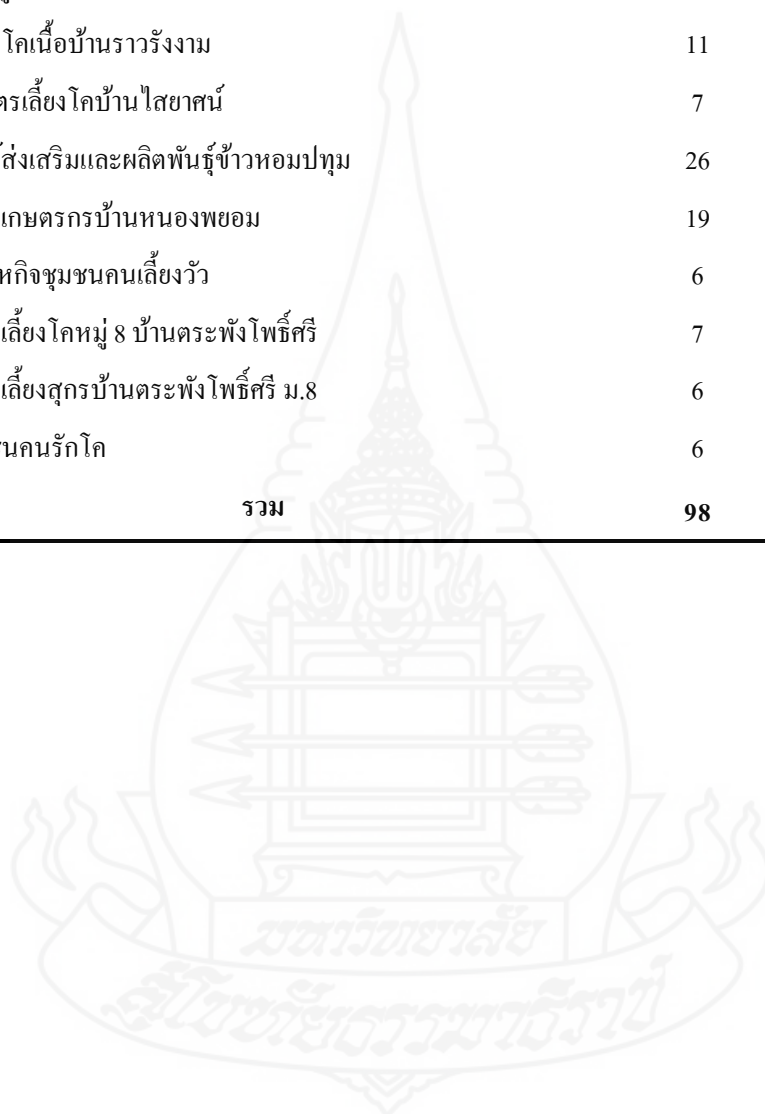
ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (ราย)
1	แปรรูปเกษตรศรีมหาโพธิ์	18	4
2	ผลิตไม้กวาดดอกหญ้าบ้านหนองตาโชติ หมู่ 5	18	4
3	แปรรูปสมุนไพรบ้านปากแคว	16	4
4	ผลิตและแปรรูปการเกษตรบ้านคลองโบสถ์	15	3
5	ป้อนำชีวภาพบ้านบางสงฆ์	14	3
6	กลุ่มออมทรัพย์สำนักร่วมใจ	15	3
7	กล้วยกวนช้อนยุค	11	2
8	กลุ่มเย็บผ้าบ้านวังขวาก	14	3
9	เกษตรกรตำบลปากพระ	5	1
10	กลุ่มออมทรัพย์เย็บผ้าตำบลตาลเดี่ยว	14	3
11	ออมทรัพย์เกษตรตำบลตาลเดี่ยว	11	2
12	กลุ่มเกษตรกรเพื่อการผลิตบ้านเพชรไผ่ หมู่ 1 ตำบลเมืองเก่า	27	6
13	กลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งพัฒนาเพื่อการผลิต หมู่ที่ 4 บ้านปากแคว	14	3
14	ลดต้นทุนการเพาะปลูกข้าว	11	3
15	ขนมบ้านยางเอนจังหวัดสุโขทัย	10	2
16	เตาปิ้งย่างไร้ควันประหยัดพลังงาน	9	2
17	กลุ่มผู้ผลิตข้าวบ้านวังนางค่าง	24	5
18	อุยาสังคโลกเมืองเก่าสุโขทัย	6	1
19	กลุ่มผลิตผักปลอดสารพิษและข้าวสวนนายกล้วยบ้านเมืองเก่า	7	2
20	ผ้าทอพื้นเมืองบ้านวังวน หมู่ 7 ตำบลเมืองเก่า	12	3
	รวม	271	59

ตารางภาคผนวกที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มระดับปานกลาง

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (ราย)
1	กลุ่มพัฒนาอาชีพ หมู่ 3 บ้านคลองขย	11	2
2	กลุ่มเลี้ยงวัวบ้านคลองขย หมู่ 3 ตำบลวังทองแดง	10	2
3	แปรรูปผลิตภัณฑ์จากเศษไม้ บ้านบางกระบาน	6	1
4	ทำนาข้าว ม.9 ราวต้นเกลือ	7	2
5	เกษตรกรเลี้ยงโคขุน ม.9 ต.เมืองเก่า	7	2
6	น้ำพริกจิ้งหรีดตำบลปากแคว	22	5
7	ภคพลไม้มั่งคด	6	1
8	กลุ่มรักษัจรรย์บ้านคลองขย หมู่ 3	6	1
9	เนื้อสวรรค์และน้ำจิ้มลูกชิ้นสมุนไพรเมืองเก่าสุโขทัย	9	2
10	น้ำปลาแท้ตราปลาสร้อยเก่าตัว	14	3
11	คนทำไม้กวาดคลองขย หมู่ 3 ต.วังทองแดง	8	2
12	คนรักโคหมู 8 ต.วังทองแดง	6	1
13	เกษตรกรเลี้ยงโค ตำบลวังทองแดง	10	2
14	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคเนื้อตำบลเมืองเก่า	17	4
15	วิสาหกิจชุมชนเกษตรเลี้ยงโคตำบลเมืองเก่า	13	3
16	วิสาหกิจชุมชนโคพัฒนา	6	1
17	มุกเทียนหอมของชำร่วย	9	2
18	กลุ่มตัดเย็บผ้าตำบลยางซ้าย	10	2
19	กลุ่มแม่บ้านหัตถกรรมเครื่องประดับร้องตะเพิน	13	3
20	ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนคลองตะเคียน	15	3
21	แปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านตาลเตี้ย	11	2
22	เครื่องปั้นดินเผาบ้านปากคลอง	21	5
23	ผลิตไม้กวาดดอกหญ้าบ้านราววังงาม	25	6
24	ผลิตไม้กวาดดอกหญ้าบ้านวังทองแดง	17	4
25	แปรรูปการเกษตรบ้านวังขวัญ	14	3
26	ผลิตน้ำดื่มบ้านวังกุ้ง-ย่านส้ม	75	16
	รวม	368	80

ตารางภาคผนวกที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มระดับปรับปรุง

ที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	จำนวนประชากร (ราย)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (ราย)
1	แปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านกล้วย	10	2
2	เลี้ยงโคเนื้อบ้านราวรังงาม	11	2
3	เกษตรเลี้ยงโคบ้านไผ่ยาสน์	7	2
4	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวหอมปทุม	26	6
5	กลุ่มเกษตรกรบ้านหนองพยอม	19	4
6	วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงวัว	6	1
7	กลุ่มเลี้ยงโคหมู่ 8 บ้านตระพังโพธิ์ศรี	7	2
8	กลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านตระพังโพธิ์ศรี ม.8	6	1
9	ชุมชนคนรักโค	6	1
	รวม	98	21

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสำเริง ภูมลา
วัน เดือน ปีเกิด	13 มีนาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย
ประวัติการศึกษา	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พืชศาสตร์-พืชไร่) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

